Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 162 (4857). 21 ИЮЛЬ 1982 й. ЧОРШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН

Тошкент шаҳри район партия комитетларида партия ташкилотчилари ва цех партия ташкилотлари секретарларининг бўлажак ҳисобот-сайлов кампаниясига бағишланган семинарлари бўлиб ўтди. Семинар қатнашчилари қуйи партия звеноларида ҳисобот ва сайловларга тайёргарлик ва уни ўтказиш практикаси билан боғлиқ асосий масалаларни амалий вазиятда муҳокама қилдилар. Район партия комитетлари томонидан ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик ва уни ўтказиш бўйича партия ташкилотчилари ва цех партия ташкилотларининг секретарлари учун методик тавсияномалар тайёрланди.

Семинарларнинг ишида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети аппаратининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Тонгги газеталарда

△ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика министрликлари ва идораларининг қишлоқ ёрдамчи хўжаликларини ривожлантириш юзасидан 1982 йилнинг 1-ярмидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи бошқалар қатори Тошкент область ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармасининг чўчқаларни ўстириш ва бўрдоқига боқиш саноат комплекси коллективига берилди.

△ Учишни бошқариш маркази хабар беради: космонавтлар Анатолий Березовой ва Валентин Лебедев 68 кундан буён «Салют-7» орбитал илмий станциясида иш олиб бормоқдалар.

Долзарб мавзу

ЛОҚАЙД БЎЛМАЙЛИК

Мамлакатимиз бойлиги фақат меҳнат билангина эмас, балки мавжуд яратилган нарсалар, социалистик мулкни авайлаб-асраш билан ҳам вужудга келади. Халқ мулкига нисбатан коммунистик муносабатни шакллантириш — идеологик ва сиёсий тарбиявий ишларимизнинг бош йўналишларидан бири ҳисобланади.

В. И. Ленин айтганидек, оғир меҳнатдан озод бўлган кишиларнинг фидокорлиги бор жойдагина, оддий ишчилар меҳнат унумдорлигини оширишга, ҳар пуд дон, кўмир, темир ва бошқа маҳсулотларни авайлаб-асрашга ҳаракат қиладиган жойдагина коммунизм бошланади.

Мамлакатимизнинг бош Қонуни халқ мулкини асрашга тааллуқли ҳуқуқий нормаларига шунчаки риоя этишнигина эмас, балки уни мустаҳкамлашни, социалистик мулкни кўпайтиришни ҳам тақозо этади.

Бугунги кунда ишлаб чиқаришдаги талон-торожга барҳам бериш кун тартибидаги жиддий масала бўлиб турганлиги сир эмас. Нега бунга йўл қўйилмоқда? Афсус билан айтиш мумкинки, энг аввало, одамлар хусусий мулкдан бошқа нарсаларнинг талон-тарож қилинаётганлигига ҳанузгача лоқайд қараб келмоқдалар, ҳатто майда ўғриликларни у ёки бу «объектив сабаблар» билан хаспўшлашга уринмоқдалар. Бу халқ мулкига нисбатан совуққонликни, кўпинча жиноий муносабатларни авж олдирадиган номақбул муҳитни келтириб чиқармоқда.

Бундай «фалсафа» билан курашда иқтисодий, ташкилий-ҳуқуқий ва идеологик воситалардан комплекс равишда фойдаланиш катта роль ўйнайди. Бу борада хўжалик ҳисоби ва коллектив равишдаги моддий жавобгарликни изчиллик билан қўллаш самаралидир. Қурилишда Злобин методи ўзини яхши оқлади: пудратчи бригадаларда экономия ва тежамкорлик учун курашнинг онгли иштирокчилари сафи тез ўсмоқда. Илғор ишчилар ташаббусига кўра жорий этилаётган коллектив равишдаги моддий жавобгарлик яна бир таъсирчан восита сифатида юзага чиқмоқда.

Айрим газетхонларимизнинг талон-тарож ва хўжасизлик оқибатида етказилган зарарларни мукофотлар тўланадиган рағбатлантириш фондлари ҳисобидан қоплаш бўйича таклифларида ҳам жон борга ўхшайди. Бу тадбир ҳар бир ишчининг даромади билан унинг халқ мулкига муносабати ўртасидаги боғлиқликни оширган буларди.

Кишилар томонидан хизмат вазифаларининг кўпинча сифатсиз бажарилиши ҳам ишлаб чиқаришдаги талон-тарож билан баробардир. Мана бир мисол. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг уй-жой коммунал хўжалик идорасига қарашли ремонт-қурилиш бошқармаси раҳбарлари узоқ вақт мобайнида бажарилган ишларни қабул қилиш тўғрисидаги актлар, чиқитга чиқариладиган қурилиш материаллари тўғрисидаги нарядлар ва актларга қўшиб ёзиш, қалбаки тўлов-пул ҳужжатларини тайёрлаш ва сохталаштириш билан шуғулланиб келдилар. Натижада давлатга 249.674 сўм зарар етказилди.

Ремонт-қурилиш бошқармаси ишини БХСС (социалистик мулкнинг ўғирланишига қарши кураш) ходимлари текширишганида бу ерда ревизия ҳам, назорат ишлари ҳам амалга оширилганлигини исботлашга уриниб кўрилди. Тўғри, бундай текширишлар бўлган. Аммо улар номига, масъулиятсизлик билан ўтказилган. Эҳтимол ревизорлар барча жиноятларни очиб ташлашни истамагандир. Бу эса, яъни кўзбўямачиликни яшириш давлат мулкини талон-тарож қилишдан ҳам баттардир. Маълумки, бу далиллар талон-тарож қилувчиларни оқлаш учун келтирилаётгани йўқ. Уларнинг ҳар бири қонунга кўра ўз қилмишига яраша жавоб беради.

Социалистик мулкка эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш одат тусига кириши учун давлат ташкилотлари ва меҳнаткашларнинг умумий кучларини бирлаштириш тақозо этилади. Афсуски, баъзан шундай ҳоллар ҳам бўлиб туради: масалан, завод дружиначилари бир вазифани — ўз микрорайонидаги кўчалар осойишталигини қўриқлашни вазифа қилиб оладилар-у, ўзларининг цехларидаги талон-тарож фактлари эса заррача ташвишлантирмайди.

Ота-оналар, одатдагидек, ўз фарзандларини хусусий мулкни авайлаб-асраш руҳида тарбиялашга ҳаракат қиладилар. Аммо социалистик мулкка муносабат масаласида эса негадир «давлатники камайиб қолмайди» қабилидаги нотўғри ақидаларга асосланадилар. Ота-онанинг ўзи уйига ишхонасидан «ўмарган нарсасини олиб келиб ёмон намуна кўрсатиши эса бундан ҳам баттардир.

Ҳаёт-ку доно қурилган, бироқ инсон ҳар бир қилмиши учун ўзи жавоб бермоғи керак. Гўшт комбинати ишчилари Сазонова ва Муҳамаджоновалар ишхоналаридан гўшт маҳсулотларини ўмариб келдилар ва болалари ўртасида очиқдан-очиқ уни ишхоналаридан олганлигини гапирдилар. Ҳаёт уларга аччиқ сабоқ берди: иккалаларининг ҳам катта ўғиллари яқинда Чилонзор район халқ суди томонидан квартираларни ўғирлашда айбланиб жазога тортилди.

Совет турмуш тарзи халқ мулкига, ўғирликка, кўзбўямачилик ва бошқа ёмон нарсаларга бўлган лоқайдлик каби жамиятга қарши ҳодиса билан келишолмайди. Уларга қарши кураш бизнинг умумий вазифамиздир. Бу ҳаммага аён. Лекин, афсуски, ҳамиша ҳам бунга амал қилинавермайди.

СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

ҲАР БИР КУНИМИЗ ЗАРБДОР БЎЛСИН

ЦЕХДАН — ОМБОРГАЧА

Тошкент агрегат заводида ўнинчи беш йиллик бошидан бери маҳсулот ишлаб чиқариш қарийб уч баравар ортди. Тайёрланаётган буюмлар номенклатурасини кенгайтиришга (50 хилгача) ва ишлаб чиқариш ҳажмини оширишга меҳнат жараёнларини механизациялаштириш эвазига эришилди.

Ҳозир заводда юк ташувчи конвейерлар асосий транспорт вазифасини бажаряпти. Уларнинг умумий узунлиги 3,5 километрга яқин. Йиғув цехидан тайёр маҳсулот омборигача осма йўл қурилган. Ягона технологик занжирга кирувчи барча участкалар транспортёр лентлари билан бирлаштирилган. Ишланган деталлар эндиликда жойларда тўпланиб қолмайди.

Заводда тайёрланаётган қарийб барча маҳсулот (95 процент) конвейер ёрдамида ташилади. Бу меҳнатни ташкил этишни яхшилашга ва меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам беряпти.

СУРАТЛАРДА: токарь Ф. Х. Галихонов ишлаб чиқариш ветерани ҳисобланади. У смена топшириқларини мунтазам 110—120 процент адо этади. Ўз касбининг устаси бўлган бу ишчи маҳсулотни биринчи тақдимда топширади. Унинг меҳнат календарида ҳозир 1982 йилнинг август ойи давом этяпти.

Трактор ғилдираги деталларини механик ишловдан чиқариш участкаси.

А. Горокрик фотоси (ЎзТАГ.)

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада музика санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР давлат симфоник оркестрининг артисти Баҳодир Собирович **Солихов,** шу оркестрнинг концертмейстери Григорий Соломонович **Мишурис** ўртоқларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун Тошкент шаҳридаги 118-ўрта мактаб ўқитувчиси ўртоқ Маҳамаджон **Алижонов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада тасвирий санъатни ривожлантириш ва рассом кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун А. Н. Островский номидаги Тошкент театр-рассомлик институтининг кафедра мудири ўртоқ Вил Семёнович **Паршин**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвони берди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети таъкидлаб ўтдики, кейинги йилларда республикада илм-фанни янада ривожлантириш ва унинг ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлаш соҳасида катта ишлар қилинди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 200 дан кўпроқ илмий муассаса бўлиб, уларда илмий ва илмий-педагог ходимлардан 36 минг киши ишламоқда. Республика олимлари умумиттифоқ меҳнат тақсимоти доирасида бир қанча энг муҳим проблемаларни амалга оширишда қатнашмоқдалар, КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал қилиш билан боғлиқ актуал мавзуларни ишлаб чиқмоқдалар. Илмий-тадқиқот институтларида ва олий ўқув юртларида саноат ва қишлоқ хўжалик ходимлари билан мустаҳкам ҳамкорликда катта назарий аҳамиятга молик бир қанча ишлар бажарилди, серунум машина-механизмларнинг нусхалари яратилди, бир қанча ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришни ҳал қилишнинг янги йўллари топилди, ғўзанинг янги навлари вужудга келтирилди. Ўсимликларни суғориш, ҳимоя қилишнинг самарали усуллари ишлаб чиқилди, экономикани интенсив ривожлантиришнинг ҳозирги талабларидан келиб чиқадиган кўпгина бошқа вазифаларни ҳал этишда муайян муваффақиятларга эришилди.

Шу билан бирга илмий муассасалар, олий ўқув юртлари, олимлар фаолиятида камчилик ва нуқсонлар бор. Илмий тадқиқотларни такомиллаштириш ва уларнинг самарадорлигини ошириш тўғрисидаги талаб ҳали ҳам суст амалга оширилмоқда. Илмий тадқиқотларни республика миқёсида координациялашга, илмий кучлар ва моддий-техника ресурсларини актуал халқ хўжалик проблемаларини комплекс ҳал этишга жамлашга, тармоқ министрликлари, идоралари, йирик бирлашмалар билан биргаликдаги планлар асосида тадқиқотлар ўтказишга етарли эътибор берилмаяпти. Илмий муассасаларнинг саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, колхоз ва совхозлар билан алоқасини янада мустаҳкамлаш талаб қилинади. Илмий тадқиқотларнинг натижаларини ишлаб чиқаришга жорий этишни жадаллаштириш зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети юқорида баён этилганларга асосланиб «КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь ва 1982 йил май Пленумларининг, ўртоқ Л. И. Брежневнинг илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш ҳамда фан билан ишлаб чиқаришнинг алоқасини мустаҳкамлашга оид йўл-йўриқларини бажариш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисидаги кун тартиби билан 1982 йил сентябрь ойининг иккинчи ярмида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг навбатдаги пленумини ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумига тайёргарлик юзасидан республиканинг ишлаб чиқариш коллективларида, илмий муассасаларида, олий ўқув юртларида, министрликлари ва идораларида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни авж олдириб юборишлари лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика коммунистлари, илмий ходимлари, ишлаб чиқариш новаторлари, барча меҳнаткашлари илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш ва фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш масалаларини муҳокама қилишда актив иштирок этадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

ҚИШ — СИНОВ ДАВРИ

Куз-қиш мавсумида ишлашга сифатли тайёргарлик ва Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига тараддуд бўйича шаҳар комиссияларининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов олиб борди.

Ҳозирги кундан бошлаб уй-жой фондини қиш мавсумига тайёрлашга асосий эътиборни қаратиш керак. Куйбишев районидаги мутасадди хизмат бўлинмаларининг ходимлари ана шуни дилга жо қилиб уйларни капитал ремонт қилиш ишларини олиб боришяпти, зарур бўлган жойларга қўшимча батареяларни ўрнатишаяпти. Бироқ, бажарилаётган ишлар сифати паст, уларнинг муддатларига ҳар доим ҳам риоя этилмайди. Жумладан, ҳанузгача Доғистон кўчасидаги 49, Луначарское шоссесидаги 117, Морозов кўчасидаги 3-уйлар ремонтдан кейин топширилгани йўқ. «Ташавтомаш» массивидаги турар жойларда капитал ремонт бошқармасининг ихтисослаштирилган монтаж бошқармаси иситиш батареяларини ўрнатишни бошлагани йўқ. Ваҳоланки, Тошкент трактор заводи массивининг 1, 2, 4-кварталларини ва Луначарское шоссесининг жанубий томонини иссиқлик билан таъминлаш қишда безовталик уйғотмоқда. Лекин шунга қарамай трактор заводи раҳбарлари томонидан мавжуд нуқсонларни бартараф этишга қаратилган амалий чора-тадбирлар кўрилмаётир. Бундай назоратсизлик эса Тошкент трактор заводи массивларида иситиш системаларини сақлаш ва уларни ремонт қилиш харажатларининг кўпайишига олиб келади.

«Узоргэнергогаз» бошқармаси томонидан 13 та саноат корхонасида ёқилғи ва энергиядан тежаб-тергаб фойдаланиш қандайлиги текшириб кўрилди. Газиссиқлик жиҳозлари ишида жиддий нуқсонлар борлиги очиб ташланди. Бу нарса йилига 15 миллион кубометрдан зиёд газнинг ортиқча сарфланишига сабаб бўлиши мумкин. Кўриниб турибдики, шу корхоналарнинг раҳбарлари ёқилғи ва энергиядан тежаб-тергаб фойдаланиш бўйича тадбирларнинг бажарилишига, жиҳозларни қишки шароитга ўз вақтида тайёрлаш ишига етарли даражада эътибор бермаётирлар. Бу гап консерва, савдо жиҳозлари, лак-бўёқ, трактор, грампластинкалар заводлари, 2-дон комбинатига тааллуқлидир. Бу корхоналарда планлар мунтазам тузиб борилади, лекин амалий ишдан дарак йўқ. «Ташавтоматика», 1-Тошкент тажриба экспериментал механика заводларида, «Узбекгазмаш» бирлашмасида конденсатлар қозонхоналарга қайтарилмайди, балки канализацияга ташланади, жиҳозлар ремонти ҳам чўзиб юборияпти.

Ёқилғи-энергетика ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланишни яхшилаш, корхоналарни кузги-қишки мавсумга тайёрлаш ишларига халқ назоратчилари группалари, партия ва жамоат ташкилотлари актив қўшилишлари керак.

Шаҳар комиссиясининг аъзолари таъкидлаб ўтишганидек, Куйбишев районида қишга тайёргарлик ишлари ҳали юқори даражада эмас, айрим масалаларда аниқлик йўқ. Ана шунинг учун ҳам қишга тайёргарлик бўйича район штаби белгиланган тадбирларнинг сифатли бажарилишига зудлик билан бутун имкониятни сафарбар этиши керак.

Штаб мажлисида Тошкентнинг 2000 йиллигига Сергели районида қандай тайёргарлик кетаётганлиги тўғрисидаги ҳисобот ва шу масала бўйича ободонлаштириш Бош бошқармасининг ахбороти ҳам эшитилди.

ЖИНОЯТ ТЎХТАТИЛСИН!

Бутун республикада бўлиб ўтаётган митингларнинг қатнашчилари Исроилнинг Ливанга қарши ваҳшиёна агрессияси тўхтатилсин, босиб олинган территориялардан оккупантларнинг қўшинлари дарҳол олиб чиқиб кетилсин, деб талаб қилмоқдалар.

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб ўтган митингда катта мастер С. Таитов сўзга чиқиб бундай деди:

— Тель-Авив раҳбарлари жаҳон жамоатчилигининг қаҳр-ғазабига қарамай, Вашингтон мадади билан Ливанда қон тўкишни давом эттирмоқда. Агрессорлар Фаластин масаласини фашистларча ҳал қилишга, Фаластин халқини батамом қириб ташлаш йўли билан ҳал этишга интилмоқдалар. Ана шу жинояткорона режаларнинг олдини олиш — Ер юзидаги барча соф виждонли кишиларнинг бурчидир!

Бирлашма ходимлари Я. Шабанов, А. Ковалев, А. Иброҳимов ва бошқалар нотиқнинг сўзларини қўллаб-қувватладилар. Қабул қилинган резолюцияда ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШ президенти Р. Рейганга мурожаати қизғин маъқулланди. Бу мурожаатда совет кишиларининг Яқин Шарқда одилона тинчликни ўрнатишдан астойдил манфаатдорлиги қизғин изҳор этилган.

* * *

Тошкент областидаги Тўйтепа металл конструкциялар заводида бўлиб ўтган митингда ишчи Н. Ким сўзга чиқиб қуйидагиларни таъкидлади:

Ливандаги фожиали воқеаларнинг кучайиб бораётганлиги муносабати билан ўртоқ Л. И. Брежневнинг Америка президентига мурожаатини коллективимиз якдиллик билан табриклайди. Бу мурожаат Фаластин ва Ливан ватанпарварларини қириб ташлашга қаратилган ҳамла бундан буён қўйиладиган телбанамо қадамлардан жиддий огоҳлантиришдир.

Митинг қатнашчилари исроил босқинчиларининг шармандали ҳаракатларини лаънатлаб, босиб олинган территориялардан уларнинг дарҳол ҳайдалишини талаб қилдилар.

* * *

Низомий номидаги Тошкент педагогика институтида, Бухоро областидаги Когон пахта тозалаш заводида, Ўзбекистоннинг бошқа корхоналари ва муассасаларида ҳам Ливандаги Исроил агрессиясига қарши кўп кишилик норозилик митинглари бўлиб ўтди.

(ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Тошкент мебель ишлаб чиқариш бирлашмасининг аҳил коллективи Ватанимиз шонли юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун қизғин меҳнат қилмоқда.

Шу кунларда бирлашмада йил бошидан бери пландан ташқари ишлаб чиқарилган маҳсулот 420 минг сўмликдан ошиб кетди.

Корхонада СССР ташкил топганлигининг 60 йиллик юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақа янада авж олдирилмоқда. Силлиқловчилар бригадасининг бошлиғи Шоазиз Шоқосимов, дурадгор-йиғувчи А. Орлянский, қопловчи В. Татарникова, пардозловчи М. Миразизовалар мусобақада пешқадамлик қилиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

телетайп лентасидан

⊙ ХАНОЙ. Хошимин шаҳридаги ишлаб чиқариш новаторларининг ҳар томонлама фаолияти кейинги олти йил ичида давлатнинг 30 миллион донгдан ортиқ маблағини тежаш имконини берди. Шу давр ичида шаҳар корхоналарида 5700 дан ортиқ рационализаторлик таклифлари жорий этилди.

Хошиминда ишлаб чиқариш рационализаторлари ва новаторларининг фаолияти жуда катта аҳамиятга эгадир. Бунинг боиси шуки, шаҳар саноати 1975 йилгача асосан четдан келтирилган машина-ускуна ва хом ашёни ишлатар эди. Вьетнамнинг жанубий қисми озод қилинганидан кейин уларни четдан келтиришга барҳам берилди. Ишлаб чиқаришда новаторлик, маҳаллий хом ашё ва энергия манбаларидан фойдаланишга, эҳтиёт қисмларини мустақил равишда ишлаб чиқаришга, тайёрланадиган маҳсулот миқдорини кўпайтириб, унинг сифатини яхшилашга ёрдам беради.

● СТОКГОЛЬМ. Норшенсфламман» газетаси хабар беради: Швецияда кейинги ўн йил ичида квартира ҳақи 168 процент ошди. Мамлакатнинг кўп шаҳарларида, шу жумладан Швеция пойтахтида ҳам уй-жой танқислиги кучайганига қарамай, деб уқтириб ўтади газета, ҳозирги вақтда уй-жой қурилиши ҳажми «иккинчи жаҳон урушидан кейинги даврда жуда ҳам камайиб кетди».

Касаба союз ташкилотларининг маълумотларига кўра, ҳозирги вақтда Швецияда 12 мингдан зиёд бинокор ишсиздир.

⊙ ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Шаҳар статистика маҳкамасининг маълумотларига кўра, Ғарбий Берлинда нарх-наво шу йилнинг бошидан буён жуда ҳам кўтарилган. Июнь ойида нарх-наво ўтган йилнинг шу ойидагига нисбатан 6,4 процент ошди.

Озиқ-овқат маҳсулотлари жуда қимматлашиб, уларнинг нархи 9—16 процент кўтарилди. Бир йил ичида электр энергияси, газ ва ёқилғининг турли хиллари учун тўланадиган ҳақ қарийб 15 процент кўпайди.

* * *

Июнь ойида машинасозлик, химия, электротехника, қурилиш саноатида ва Ғарбий Берлин саноатининг турли тармоқларида 10 мингдан кўпроқ киши ишдан бўшатилди. Шаҳар сенатининг бу ерда эълон қилинган ахборотида таъкидлаб ўтилишича, ишсизлар сони ўтган ойдагига нисбатан қарийб 12 процент ортди. Ғарбий Берлинда иш билан таъминлаш соҳасидаги аҳвол ғоят оғирлигича қолмоқда, деб таъкидлаб ўтилади ахборотда.

⊙ САН-ФРАНЦИСКО. Сан-Франциско архиепископи Жон Куинн Исроилнинг Ливанга қарши агрессиясини кескин қоралади. Бу ерда тарқатилган баёнотда бундай дейилади: «Ҳозирги вақтда Ливан диёрида бўлаётган воқеалар ҳеч оқлаб бўлмайдиган мудҳиш фожиадир. Исроил ҳарбийларининг бебошлиги ва шафқатсизлиги натижасида кўп жойлар вайрон қилинди, мамлакатнинг тинч аҳолисидан кўп киши, болалар ҳалок бўлди».

Уруш, деб таъкидлайди архиепископ, можароларни ҳал этиш воситаси бўлолмайди ва бўлмаслиги керак. Жон Куинн АҚШ маъмуриятини Ливандаги ҳунрезликни тўхтатиш, ўз қўшинларини бу мамлакатдан дарҳол олиб чиқиб кетишга Исроилни мажбур этиш учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўришга чақиради.

⊙ МАПУТУ. Мозамбик Халқ Республикасида Бейра порти билан Зимбабвенинг Умтали шаҳри ўртасидаги йўлда қатнов тикланди. «Миллий қаршилик кўрсатиш ҳаракати» деб аталган ташкилотнинг террорчилари ва ирқчи Жанубий Африка Республикасининг агентлари қилган диверсия ишлари натижасида икки ўртадаги алоқа тўхтаб қолган эди.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАЙ (1982 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ — АМАЛДА

ШИРИНЛИК КЎПАЙМОҚДА

«Қондитер маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва 1990 йилда шундай маҳсулотларни камида 4,4 миллион тоннага етказиш кўзда тутилган».

(«СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси»дан).

Пойтахтимиздаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасида 105 номдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилади. Бу маҳсулотларнинг сифати кундан-кунга яхшиланиб бормоқда. Улар кўпгина Бутуниттифоқ ва халқаро кўргазмаларда яхши баҳо олиб, диплом ва медаллар билан тақдирланган. Масалан, фабрикада тайёрланадиган «Оқ олтин» конфети Пловдив шаҳрида ўтказилган озиқ-овқат маҳсулотлари кўргазмасининг Олтин медалини олишга сазовор бўлди.

Шу кунларда фабрикада СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақа қизғин тус олган. Корхона коллективи маҳсулот сифатини тобора яхшилаш учун курашмоқда. Социалистик мусобақада фабриканинг О. Сакаева, Н. Маҳкамова, З. Ивановалар бошчилигидаги бригадалар пешқадамлик қилишмоқда. Бу илғор бригадалар беш йилликни 3—4 йилда бажариш ташаббусига қўшилиб меҳнат қилмоқда.

КПСС аъзоси О. Сакаева фабрикада 25 йилдан бери меҳнат қилиб келмоқда. О. Сакаева маҳсулотни қиёмига етказиш жараёнини сифатли бажармоқда. У кунлик нормасини 120—130 процентдан адо этмоқда. Тажрибали ишчи бирлашмада меҳрибон мураббий сифатида ҳам ном қозонган. Унинг юзга яқин шогирдлари айни пайтда корхонада фидокорона меҳнат қилиб, юксак кўрсаткичларни қўлга киритмоқдалар. Унинг илғор шогирдларидан бири Р. Раҳматовадир. Бу пешқадам ишчи ўз масъулиятини сидқидилдан ҳис қилиб ишлайди. У СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигини беш йилликнинг уч йиллик планини бажариш билан кутиб олиш учун тер тўкмоқда.

Бирлашма цехларида Р. Раҳматовага ўхшаган фидойилар кўпчиликни ташкил этади. М. Самойлова, Х. Турдиева, Т. Абдуллаева сингари ишчилар илғор ташаббусга қўшилиб меҳнат қилишмоқда.

— Фабрикамиз коллективи, — дейди корхона директори М. Каримжонов, — иш графигидан ўзиб меҳнат қилмоқда. — «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси»нинг қабул қилиниши муносабати билан корхонамизда меҳнат унумдорлигини ошириш учун қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, эски агрегат ва жиҳозларни янгиси билан алмаштириш ҳамда янги поток линиясини ишга тушириш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Ана шу тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида улардан бир йилда 29,2 минг сўмлик иқтисодий фойда кўрилади. Йилнинг бошида корхонада конфет қуйиш машиналари янги ЦФ—1 маркали такомиллашган машиналар билан алмаштирилган эди. Натижада, бир йилда олинадиган иқтисодий фойда 38 минг сўмга етказилди.

Меҳнат унумдорлигини тобора ошириб бораётган корхона коллективи аҳоли дастурхонига кўп миқдорда сифатли ширинликлар етказиб бериш ҳамда мамлакатимиз юбилейини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш учун фидокорлик кўрсатмоқда.

Л. ГЕХТМАН.

ШАҲАРЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленумида қилган докладида жуда муҳим проблемаларни кўтарди.

Орджоникидзе район матлубот жамиятига қарашли консерва маҳсулотларини тайёрлаш область бирлашмаси ишчилари ҳам докладда баён этилган таклифлар ва хулосаларни асосий вазифа сифатида қабул қилдилар ва КПССнинг аграр сиёсатини изчиллик билан амалга оширишга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Олтин ёз— пишиқчилик даври. Ҳар куни серфайз далалардан сархил сабзавот ҳосили ва боғлардан барча турдаги мевалар йиғиштириб олиниб, шаҳарликлар дастурхонига тортилмоқда. Бирлашма ишчилари эса «қиш ғамини — ёз егин» деган нақлга амал қилган ҳолда аҳолини ёз неъматлари билан қишда ҳам бекаму-кўст таъминлаш мақсадида ҳозирдан ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, бирлашмага пешма-пеш келиб турган маҳсулотларни саралаб консервалаштирмоқдалар. Райондаги «Қизил Ўзбекистон», Ленин номли, «Правда», «Коммунист» колхозлари, Қибрай, Р. Мусамуҳамедов номли совхоз деҳқонлари бирлашмага гилос, олча, ўрик, карам, олма етказиб беришда пешқадамлик қилишяпти. Бирлашма бир кунда 4-5 тоннадан ёз маҳсулотлари қабул қилиб олмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, бир йилда бир ярим йиллик топшириқни бажариш учун курашаётган Жаҳонгир Усмонов бошлиқ консерва тайёрлаш цехи коллективи ҳар куни 4 минг банка мева, сабзавот консерваларини тайёрлашмоқда.

— Озиқ-овқат программасига жавобан, — дейди цех бошлиғи Ж. Усмонов, — цехимизда янги-янги консервалар тайёрлашни йўлга қўйдик. Гилос шарбати шулар жумласидандир. Бу янги хил маҳсулотдан ҳозиргача 15 минг банка тайёрлаб, аҳоли дастурхони учун жўнатдик. Карамни маринoват қилишни йўлга қўйдик. Бу янги хил маҳсулотимиз тузланганига нисбатан бир неча чандон ортиқ таъмли ва сифатлидир.

Цехнинг Х. Исломова, Р. Усмонов каби азаматлари қисқа вақт ичида 50 минг банка карам сиркалайди.

Цех коллективи юбилей йилида 400 ўрнига 600 минг банка консерва маҳсулоти тайёрлаш мажбуриятини олган. Шу кунларда гилос, карам қатори бодринг маринoвади, олма компоти ҳам тайёрланяпти. Ўтган қисқа вақт ичида 100 минг банка карам, бодринг маринoвади, қулупнай қиёми, гилос шарбати, олма компоти аҳоли дастурхонига тақдим қилинди. Шунингдек 200 тоннага яқин бодринг, помидор ҳосилидан ҳам консервалар тайёрланади. Бу бирлашма коллективининг Пленум қарорларига амалий жавоблари бўлади.

И. РУСТАМОВ.

∴ ∴ ∴

СУРАТДА: цех бошлиғи Ж. Усмонов, инженер-техник М. Ким билан тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқдалар.

М. Ғафуров фотоси.

Пойтахтда намунали жамоат тартиби учун

ХАЛҚ КЎНГИЛЛИЛАРИ

ХАЛҚ КЎНГИЛЛИ ДРУЖИНАЛАРИ ВА ТАРТИБНИ САҚЛАШ ЖАМОАТЧИЛИК ПУНКТЛАРИ АКТИВИНИНГ БИРИНЧИ ШАҲАР СЛЁТИ БЎЛИБ ЎТДИ.

БИР мақсадга хизмат қилаётган бунчалик кўп қатнашчиларни камдан-кам йиғилишларда кўриш мумкин. Шу боисдан дружиначиларнинг Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида бўлиб ўтган биринчи слёти ғоят тантанали бўлди.

Делегатларнинг кўпчилиги шаҳар корхона ва ташкилотларининг ёш коммунистлари ва комсомоллари, студентлардан иборат бўлиб, улар орасида кўксиларидаги медаллари ва нишонларига кўра жасур ва қўрқмас кишилар кўп эди. Уларнинг деярли барчаси бугунги кундан ўз сафларида 30 мингдан ортиқ кишини бирлаштирган дружиначилар оператив комсомол отрядларининг аъзолари ҳисобланишади.

Дружиначилар тошкентликларнинг ҳурмат ва эътиборига сазовор бўлишган. Чунки улар олиб бораётган иш кўчалар ва бошқа жамоат жойларида жиноятчиликни камайтиришга ёрдам бермоқда.

Слётда кўнгилли халқ дружиналари шаҳар штабининг бошлиғи, шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари **К. П. Дудин** доклад қилди.

Коммунистик партия, совет давлати, деди у, қонунчиликни мустаҳкамлаш, барча гражданларни онгли интизом руҳида тарбиялаш, социалистик турмуш қоидаларига риоя этилиши тўғрисида мунтазам ғамхўрлик кўрсатмоқдалар. Ана шу муҳим вазифани ҳал этишда кўнгилли халқ дружиналари катта аҳамиятга эга. Ҳозир Ўзбекистон пойтахтида ўз сафларида 65 минг дружиначини бирлаштирган 900 га яқин халқ дружинаси ишлаяпти. Дружиначиларнинг ярмидан кўпи коммунистлар ва комсомоллар бўлиб, 400 га яқини халқ депутатларидир.

Деярли барча корхоналар ва муассасаларда ташкил этилган дружиналар тартибни сақлаш органлари, милиция билан ҳамкорликда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга, тартиб бузилишларининг олдини олишга сезиларли таъсир кўрсатишмоқда.

Собир Раҳимов, Фрунзе, Ҳамза, Октябрь, Ленин районлари халқ дружиналарининг тажрибаси шуни кўрсатадики, ишни ташкил этишнинг патруллик қилиш формаси тартиб бузилишларини анча камайтиришга олиб келди. Патруллик қилиш маршрутлари район штабларининг ички ишлар бўлимлари ҳамкорлигида шундай тузилмоқдаки, дружиначилар маълум бир жойда ҳар 15-20 минутда бўлиб туришади.

Собир Раҳимов райони кўнгилли халқ дружиналарининг аъзолари ҳуқуқ-тартиботнинг тартиб бузилиши мумкин бўлган жойларда дружиначиларнинг постларини ташкил этиш каби самарали формасини муваффақиятли жорий этишмоқда. Бу ердаги 45 та микроучасткада жамоатчилик советлари, меҳнат коллективларида эса — ҳуқуқ-тартибот бузилишларининг олдини олиш советлари ишлаб турибди.

Кўпгина дружиналар жамоат тартиби бузилишининг айрим кўринишлари: ичкиликбозлик ва текинхўрликка қарши кураш, балоғатга етмаганлар ва илгари судланганлар ўртасида профилактика ишларини олиб бориш, социалистик мулкнинг муҳофаза этилиши, йўлларда автомобиль ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича ихтисослаштирилмоқда. Кейинги пайтда талон-тарож қилишлик ҳамда чайқовчиликка қарши изчил кураш олиб борилмоқда.

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, трактор ва заргарлик заводлари, 2-автомобиль комбинати, давлат университетининг дружиначилари кўпгина хайрли ишлар қилишди. 1-уйсозлик комбинати, В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Главташкентстрой»нинг автотранспорт бошқармаси ва бошқаларнинг кўнгилли халқ дружиналари ва тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари бир неча йилдирки, ижодий активлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Бугунги кунда шаҳарда 120 дан ортиқ тартибни сақлаш жамоатчилик пунктлари ҳамда 600 дан ортиқ профилактика советлари ташкил этилган бўлиб, улар аҳоли ўртасида ва меҳнат коллективларида профилактика ишларини олиб боришнинг марказига айланган. Уларнинг сони мунтазам ўсмоқда.

Айни пайтда докладчи ва музокарада сўзга чиққан политехника институти партия ташкилотининг секретари И. А. Леверко, «Таштекстильмаш» заводи кўнгилли халқ дружинаси командири Х. Х. Невлюдов, Ленин район ички ишлар бўлими участка катта инспектори И. Ҳ. Нуриддинов ва бошқалар слёт қатнашчиларининг эътиборини ҳал этилмаган вазифаларга, жумладан айрим кўнгилли халқ дружиналарининг активлиги пасайганлигига қаратишди.

Слётда таъкидландики, микрорайонларнинг аҳолиси фикрларини ҳисобга олиб, жиноятчилик ҳолларини анализ қилиш асосида милиция ёрдамчилари постларнинг жойлашиши ва патруллик қилиш маршрутларини, постларини пухта текшириб чиқиш ҳамда зарур бўлган тақдирда қайта ташкил этиш лозим бўлади. Шундай қилиш кераккки, тартиб бузилиш ҳоллари рўй берадиган жойлар, жумладан ҳовлилар, подъездлар, кам қатновли кўчалар, ташландиқ жойлар патруллик хизмати ҳамда дружиначиларнинг эътиборидан четда қолмасин. Яна шу нарса кўрсатиб ўтилдики, дружиначиларнинг гавжум кўчаларда одатдаги «сайр» этиб юришлари самарасиз бўлиб, қўйилган вазифаларга жавоб бермайди.

Ичкиликбозлик жиноятга олиб борувчи асосий сабаблардан бири бўлиб қолмоқда. Дружиначилар бу борада ҳам жиддий йўл тутишлари лозим. Қатор корхоналарда ана шунга қарши кураш бўйича ихтисослашган дружиналар ташкил этиш тажрибаси тўпланган. Цехлар, бригадалар, участкаларда масъул навбатчилик жорий этилган. Улар тартиб бузилишларга қарши бевосита меҳнат коллективларида кураш олиб боришмоқда. Кўнгилли халқ дружиналарининг активистлари кўп жойларда медицина хушёрхоналари билан муваффақиятли ҳамкорлик қилишяпти. Жамоат жойларида безорилик қилиш, спиртли ичимликларни ичиш, бебошлик ҳолларини янада активроқ бартараф этиш керак.

Слётда таъкидландики, партия, совет, тартибни муҳофаза қилиш органлари кўнгилли халқ дружиналари тартибни сақлаш жамоатчилик пунктларининг ва бошқа жамоат ташкилотларининг фаолиятини янада яхшилаш бўйича амалий тадбирларини ишлаб чиқишлари ва амалга оширишлари лозим. Шаҳарда ва корхоналарда намунали тартибни сақлаш бўйича меҳнаткашларнинг ташаббуслари қўллаб-қувватланиши, ривожлантирилиши керак.

Давлат манфаатлари ва гражданларнинг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш, жиноятларни бутунлай йўқ қилиш, Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш ҳар бир тошкентликнинг бурчидир.

Слёт қатнашчилари шаҳарнинг барча дружиначиларига, жамоатчилиги ва аҳолисига қарата мурожаат қабул қилдилар.

Пойтахт дружиначиларининг катта группаси Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитетининг, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ва шаҳар комсомол комитетининг Фахрий ёрлиқлари, ички ишлар бошқармасининг қимматбаҳо совғалари билан тақдирланди.

Е. ПЕТУХОВ.

СУРАТДА: слёт қатнашчилари.

Б. Рязанцев фотоси.

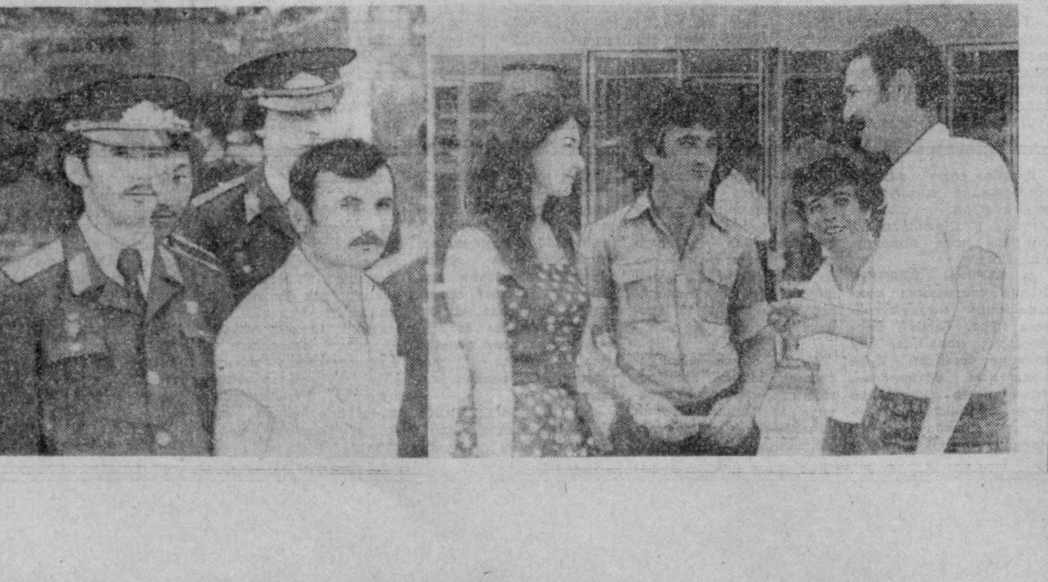

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР БЕРАДИЛАР

МЎЛ ДОН ҲОСИЛИ

ПРАГА. Моравия кўчаларида бу йил йиғиштириб олинган дон ташувчи автомобиллар учун йўл очиқ. Бу ўлканинг деҳқонлари ўрим-йиғимни ўз вақтида бошлаб, ипатовчилар методини кенг қўлламоқдалар. Моравиянинг жанубий қисмида дон майдонлари 400 минг гектардан ортиқ. Бу ерларда совет комбайнчиларининг тажрибаси доннинг нобуд бўлишини камайтиришга, ўрим-йиғим ишлари сифатини оширишга ёрдам беради. Қишлоқ хўжалик техникаси яхши сақланганлиги, ишлар пухта уюштирилганлиги натижасида Моравия кооператорларининг кузги арпани йиғиштириб олишда ҳам дастлабки муваффақиятларга эришуви таъминланди. Улар арпани қисқа муддатларда йиғиштириб оладилар. Дон қабул пунктларида қуритилади.

ОДАТ ТУСИНИ ОЛДИ

БУДАПЕШТ. «Ноқулай об-ҳаво шароитида ишлайдиган қишлоқ хўжалик кооперативлари ўз рентабеллигини жуда қисқа вақт ичида оширишлари, аввало илғор қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативлари бу ишда уларга ёрдам беришлари керак» — Венгрия Социалистик ишчи партиясининг XII съезди минбаридан янграган бу даъватни Венгрия қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари астойдил қўллаб-қувватладилар.

Мамлакатда «кучлилар кучсизларга ёрдам бериши керак» деган шиор остида бошланган ҳаракат кенгайиб кетди. Илғор кооперативларнинг ўз тажрибасини қолоқлар билан баҳам кўриши, техника билан ёрдам бериши, умумий куч-ғайрат билан ишлаб чиқариш бирлашмаларини вужудга келтириши эндиликда одат тусини олди.

Илғор «Қизил Октябрь» қишлоқ хўжалик кооперативи қолоқ хўжаликларга ёрдам бериш тўғрисидаги чақириққа биринчи бўлиб ижобий жавоб берган хўжаликларнинг биридир. Кооператив правленияси раисининг ўринбосари Л. Тимар ҳикоя қилади: иқтисодий жиҳатдан кучсиз хўжаликларга ишлаб турган 15 ишлаб чиқариш объектини топшириш ҳақида қарор қабул қилдик.

Кучсиз кооперативлар — янги ташкил этилган ишлаб чиқариш бирлашмаларининг аъзолари умумий хўжаликка сарфланган маблағларни тез орада қоплай олдилар.

ШАХТЁРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

БУХАРЕСТ. Мотру кўмир комбинати коллективи йилнинг биринчи ярмини меҳнатда катта муваффақиятларга эришиш билан тугаллади. Бу коллектив йил бошидан буён олти миллион тонна лигнит қазиб чиқариб, истеъмолчиларга етказиб берди.

Шу беш йилликда республикада халқ хўжалиги планига мувофиқ кўмир ва лигнит қазиб чиқаришни 2,7 баравар кўпайтириш мўлжалланди.

ЯНГИ РАЙОНЛАР ЎЗЛАШТИРИЛМОҚДА

ХАНОЙ. Шу йилнинг дастлабки олти ойи социалистик Вьетнамнинг тоғ этагидаги ва тоғлиқ областларида янги иқтисодий районларни вужудга келтириш программасини амалга оширишда муҳим босқич бўлди. Шу давр ичида ана шу районларнинг аҳолиси сони 70 минг кишидан ҳам ошиб кетди.

Янги иқтисодий районларни вужудга келтириш юзасидан Вьетнам Коммунистик партияси ва ҳукумати ишлаб чиққан программа республиканинг аҳоли кам яшайдиган районларида қўриқ ерларни ўзлаштириш, ўрмон бойликларидан планли ва оқилона фойдаланишдан иборат асосий мақсадни кўзда тутади. Бунинг учун янги ерларда озиқ-овқат ва қимматли техника экинлари — гевея, кофе, пахта ва бошқа экинлар етиштириладиган йирик плантациялар вужудга келтирилмоқда, давлат хўжаликлари ва ўрмон хўжаликлари ташкил этилмоқда.

Айни вақтда бу программа Вьетнамнинг талайгина меҳнат ресурсларидан самарали ва оқилона фойдаланишни ўз олдига мақсад қилиб қўяди. Йирик шаҳарларнинг ва денгиз бўйи ҳамда текисликлардаги аҳоли кўп яшайдиган вилоятларда истиқомат қилувчи кишилар қўриқ ерларда янги хўжаликларни вужудга келтириш, замонавий посёлкаларни барпо этиш, янги йўлларни қуриш учун бу ерларга жўнаб кетмоқдалар.

НОВАТОРЛИК РАҒБАТЛАНТИРИЛМОҚДА

СОФИЯ. Русе округи Фан ва техника тараққиёти давлат комитети ҳамда Болгария касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини доим олиб келмоқда. Бу округ мамлакатдаги ихтирочилик ва рационализаторлик фаолияти соҳасида энг яхши натижаларга эришганлиги учун ана шу мукофотга сазовор бўлди.

Ҳозирги вақтда округда 7,5 мингга яқин новатор бор.

Социалистик давлат меҳнаткашларнинг ижодий ташаббуси учун кенг имкониятлар яратиб бермоқда. Ҳозир Болгарияда ихтирочилар ва рационализаторларнинг 100 минг кишилик армияси актив иш олиб бормоқда. Жамоатчилик асосларида 2 мингга яқин конструкторлик бюроси тузилди. Юқори малакали мутахассислар бу бюроларда схема, чертёж, техника ҳужжатларини тайёрлашда новаторларга ёрдам берадилар. Бундан ташқари, 1,5 мингдан ортиқ техника ва юридик консультация группаси ишлаб турибди.

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

КОБУЛ. Афғонистон пойтахтида СССР Алоқа министрлигидан АДР Алоқа министрлигига машина ва ускуналарни совға қилиб топшириш маросими ўтказилди. Афғонистон мутахассисларига республика алоқа воситаларининг ишини яхшилаш имконини берадиган хилма-хил машиналар, техника воситалари ва материаллар кўрсатилди.

Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АДР алоқа министри Ватанжар маросимда сўзлаган нутқида Афғонистонга ҳар томонлама ёрдам бераётганлиги учун Совет Иттифоқига миннатдорчилик изҳор қилди. У мамлакат меҳнаткашлари турли соҳаларда кўмаклашаётганлиги учун совет кишиларига самимий миннатдорчилик изҳор қиладилар, деб таъкидлади.

* * *

Афғонистон пойтахтидан сал нарида жойлашган Пагман уезд марказининг аҳолиси ёппасига ихтиёрий меҳнат кунини ўтказди. Ҳамма жойда қизил транспарантларни, давлат байроқларини кўриш мумкин эди. Контрреволюцион шайкаларнинг ваҳшийлиги ва талон-торожини бошидан кечирган шаҳарнинг неча минглаб аҳолиси касалхоналар, мактаб биноларини тиклаш, шаҳар кўчаларини тозалаш учун ишга чиқдилар.

АДР қуролли кучлари яқинда Пагманни контрреволюцион шайкалардан халос қилдилар. Бу шайкалар ана шу районда одамларни террор қилиб, жабр-зулмни авж олдирган эди. 200 дан ортиқ босмачи қамоққа олинди, тоғ сўқмоқ йўлларидан чет элдан олиб келган кўп қурол-яроғлар ўлжа қилинди.

Республика партия ва давлат органлари шаҳар аҳолисига катта ёрдам бермоқдалар.

* * *

АНҚАРА. «Сон ҳавадис» газетаси хабар беради: кейинги 19 йил ичида Туркияда нарҳ-наво 44 баравар ошди. Шу давр ичида озиқ-овқат маҳсулотлари ва энг зарур молларнинг нарҳи 38,3 баравар, саноат буюмлари ва хом ашё нарҳи эса 52,7 баравар кўтарилди.

Туркия миллий маориф министрлигининг хабар беришича, ҳозирги вақтда мамлакатнинг салкам 48 миллионли аҳолисидан 13 миллион киши саводсиздир. Булардан 8 миллион киши корхоналарда ишлайди. Саводсизларнинг кўп қисми 51,6 проценти қишлоқ хўжалик сектори ҳиссасига тўғри келади.

* * *

ИСТАМБУЛ. «Жумҳурият» газетаси хабар беради: шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида Туркия лирасининг курси долларга нисбатан қарийб 45 процент пасайди. Газета мамлакатнинг тўлов балансидаги камомат ва ташқи савдонинг балансланштирилмаганлиги бунга сабаб бўлди, деб таъкидлайди.

* * *

ДАМАШҚ. Алеппода электр лампа ишлаб чиқарадиган янги завод қурилди. Бу корхона мамлакатга ҳар куни 20 минг электр лампа тайёрлаб беради. Бу эса қишлоқ жойларни электрлаштириш суръатларини жадаллаштиришга ёрдам беради.

* * *

ОММОН. Иордан дарёсининг Исроил томонидан босиб олинган ғарбий соҳили ва Ғазо секторининг аҳолиси Исроил ҳарбий маъмурларининг «Қишлоқ уюшмалари» деб аталган уюшмаларни тузишга мажбур қилиш йўлидаги уринишларига қарши қатъий норозилик билдирмоқда. «Қишлоқ уюшмалари» босиб олинган араб территорияларида босқинчиларнинг сиёсатини амалга ошириши лозим бўлган органлардир.

Бу ерда олинган хабарларда айтилишича, Ал-Халил шаҳрида юқори маъмурий лавозимларни эгаллаб турган фаластинлик уч киши ҳарбий маъмурлар билан ҳамкорлик қилишдан воз кечган ва истеъфо берган. Бунинг учун уларни қамоққа олиб, Нафлус яқинидаги қамоқ лагерига юборганлар. Бу лагерь «ишончсиз кишиларни қайтадан тарбиялаш» учун махсус ташкил этилган.

* * *

ҚОҲИРА. «Ал-Аҳали» газетаси ёзади. Мисрнинг фармацевтика саноати жуда оғир тангликни бошидан кечирмоқда.

Жамол Абдул Носир ҳукуматининг қурган тадбирлари 60-йилларда аҳолининг кенг табақалари учун дори-дармон ишлаб чиқариш национализация қилинганлиги натижасида, деб уқтириб ўтади газета, фармацевтика Миср саноатининг мавж уриб ривожланган тармоқларидан бири бўлиб қолган эди.

Аммо «очиқ эшиклар» сиёсати эълон қилинганидан кейин чет элнинг бошқа моллари билан бир қаторда ғарбда ишлаб чиқарилган препаратлар ҳам Мисрдаги бозорларни қамраб олди. Бу дори-дармонларнинг кўпи маҳаллий дори-дармонлардан фарқ қилмас эди. Давлат фармацевтика корхоналари империалистик давлатларнинг жуда катта корпорациялари билан рақобат қилолмай, миллий экономиканинг илгари равнақ топган бошқа кўп тармоқлари каби ғоят катта зарар кўриб, тушкунликка юз тутди.

«ЭНЕРГЕТИКА ОРОЛЛАРИ»

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. Бразилияда энергия эҳтиёжлари қарийб тамомила қуёш ва шамол энергияси ҳисобига қондириладиган жаҳонда биринчи шаҳар барпо этилмоқда.

Пернамбуку штатида ғалати конструкциядаги дастлабки юзта уй қурилмоқда. Ясси қуёш коллекторлари — рўзғор эҳтиёжлари учун сув иситгичлар шу уйларнинг томи бўлади. Тўртта ел мотори ҳар бири 20 киловатт-қувватли генераторларни ишга солади. Шаҳарчанинг марказий майдонини эгаллайдиган бинонинг тузилиши фантастик фильмлардаги биноларга ўхшаб кетади. Унинг деворлари ва томига фотоэлементлари бўлган пластиналар ёпилади. Бу пластиналар қуёш иссиқлигини электр энергиясига айлантириб беради. Улар шамол бўлмаган кунларда аҳолини электр энергияси билан таъминлаб туради. Техник спирт билан ишлайдиган ичдан ёнар моторлар ҳаракатга келтирувчи бир неча ёрдамчи генераторлар ҳам ана шу пайтда қўл келади.

Мотор ёнилғиси бўлмиш техник спирт чоғроқ қувватдаги заводда ҳосил қилинади. Бу ўлкаларда кўп экиладиган маниока деган тропик ўсимликнинг илдиз меваси шундай спирт ҳосил қилиш учун хом ашё бўлиб хизмат қилади.

Маниока ҳайдаш заводининг чиқитлари ва уй ахлати газ биогенератори учун хом ашё бўлиб хизмат қилади. У бир кунда 200 куб метр газ ҳосил қиладики, бу шаҳар аҳолисининг эҳтиёжларини қондириш учун етади.

Бразилия бу ерда «Энергетика ороллари» деб ном олган шундай посёлкалар қуришни кучайиб бораётган энергетика проблемаларини ҳал этиш йўлларининг бири деб билмоқда.

ХРОНИКА, ХАБАРЛАР, ФАКТЛАР

БУХАРЕСТ. Чиройли қилиб безатилган ҳашаматли электрон соатлар Румыния пойтахтидаги энг гавжум майдонлардан бири — Букур-обор майдонининг безаги бўлиб қолди. Занглaмайдиган пўлатдан ясалган колонналарга ўрнатилган шу соатларнинг тўртта циферблати майдоннинг турли томонидан яхши кўриниб туради. Лекин соатларнинг асосий хусусияти шуки, улар 100 йил давомида тўхтовсиз ишлайди.

* * *

ЛЮКСЕМБУРГ. Люксембург аҳолиси 1981 йилнинг 31 мартида 364.600 кишини ташкил этган эди. Марказий Европадаги ана шу кичик давлат аҳолиси рўйхати тўғрисида Европа иқтисодий ҳамжамияти статистика бошқармасининг бу ерда эълон қилинган маълумотлари шундан далолат беради. Люксембург аҳолиси 1970 йилга нисбатан 7,3 процент кўпайган.

Давлатнинг шу ном билан аталувчи пойтахтида 78.924 киши, мамлакатнинг энг йирик саноат маркази бўлган Эше шаҳрида эса 114.474 киши яшамоқда.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Шифокор қабулида

АСОРАТИ ОҒИР ХАСТАЛИК

Ҳурматли редакция! Менингит қандай хасталик! Ундан сақланиш учун нималарга риоя қилиш керак! Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Ғ. Самиғов, ишчи.

Менингит касаллиги инсон бош миясини ўраб турувчи юмшоқ пардасининг яллиғланишидир. Менингит касаллиги ўзининг келиб чиқиши сабабларига кўра бир неча турга бўлинади. Масалан, менингококк номи билан аталадиган микроб иштирокида ривожланадиган менингит (менингококковая инфекция) хасталиги; ҳар хил йирингли касалликларни қўзғатувчи микроблар (стафилакокк, пневмококк...) таъсирида авж оладиган йирингли менингит; сил таёқчаси иштирокида ривожланадиган менингит; грипп ва юқори нафас йўлларида ёки ошқозон-ичакларда хасталик қўзғатувчи менингитлардан иборатдир.

Грипп, юқори нафас йўллари ва ошқозон-ичак хасталикларининг қўзғатувчи вирусларининг тури 200 хилдан ошиқроқ бўлиб, булар бир-бирларидан инсон организмининг турли авлодида яшаб кўпайиши, ҳар хил даражада хасталик қўзғатиш билан ва ниҳоят вирусларнинг бемор организмидан турли йўллар билан чиқиши билан фарқланади. Бу вируслар асосан инсон организмида яшаши билан, маълум бир шароитда касаллик қўзғатиш, хасталик қўзғотганда ҳам ҳар 3—4 йилда кўплаб одамларни хасталаш (эпидемия чиқариш) хусусиятига эга.

Вирусларнинг хасталик қўзғатиши ташқи муҳитда ҳаво ҳароратининг пасайиши, ҳаво намлигининг ошиши, қуёш нури активлигининг пасайиши каби қатор омиллар билан чамбарчас боғлиқдир. Шунинг учун ҳам грипп, этнеровирус хасталиклари йилнинг кўз, қиш ва баҳор фаслларида кўпроқ учрайди. Юқорида айтилган шароитларнинг мавжудлиги билан хасталикнинг тарқалиши ўртасида мутаносиблик қайд этилади.

Грипп хасталиклари одамдан одамга асосан вируслар тушган ҳаво орқали юқади. Шунинг учун ҳам бу хасталикларни ҳаво (томчи) инфекцияси деб ҳам юритилади. Ташқи ҳавога вируслар бемор йўталганда, акса урганда, кўз ёши, бурундан оқадиган суюқлик орқали ва бошқа йўллар билан тушади. Бундан ташқари, соғлом одамлар бемор билан яқиндан муносабатда бўлганда, бемор фойдаланган уй-рўзғор буюмлари ишлатилганда ҳам вирусларнинг юқиши аниқланган. Бу вирусларни ўзига юқтирган одамларнинг бир қисми бир неча соат ёки 2—3 кун мобайнида хасталикнинг биринчи белгиларини сеза бошлашлари мумкин, зарарланганларнинг қолган қисми эса хасталик азобини тортмай, соғлом вирус ташувчи бўлиб қоладилар.

Грипп хасталиги тўсатдан бемор танасининг зирқираб оғриши, тана ҳароратининг ошиши, ҳолсизланиш, лоқайдлик, кўнгил айнаш, кўз ғулакларида, бошда ва томоқда, мушак ва бўғимларда оғриқ бўлиши билан бошланади. Вақт ўтиши билан хасталикнинг 2—3 кунлари кўз шох қабати қон томирлари бўртиб, қовоқ пардалари қизаради. Бурундан сув оқиб, манқаланиш, қуруқ йўтал ва томоқнинг қирилиши кузатилади. Бемор юзига, лаблари атрофига учуқ чиқиши мумкин. Юқори нафас йўллари вирусли хасталиклари гриппга ўхшаб бошланса ҳам, лекин тана ҳарорати кўпинча пастроқ бўлади, бурундан сув оқиши кўпроқ бўлиб, хасталик бир неча марта қайталаниши мумкин. Грипп хасталиги 4—5—6 кунлари чекина бошласа, менингитда узоқроқ давом этади. Бу кўнгилсиз асоратлар қолдириши мумкин. Энтеравирус хасталигида юқорида санаб ўтилган касаллик белгилари билан бирга, қоринда оғриқ пайдо бўлиши, ич суюқлашиб тез-тез кетиши, кўз оқи ва тана терисининг бир оз сарғайиши мумкин.

Грипп, энтеровирус инфекцияси билан оғриган беморларни ўз вақтида биринчи кундан даволанмаса ёки етарлича даволанмаса, бемор ноқулай шароитга тушиб қолса (ётиб даволанмасдан оёқ устида юрса, парҳезга риоя этмаса, елвизак шамолга рўпара бўлиб қолса), баъзи бир сурункали касалликлар билан оғриб юрган бўлса, бемор организми ўта чарчаб, ҳам хафа бўлиб юрган бўлса, у вақтда ҳар хил асоратлар (ўпка, буйрак-пешоб йўлларининг яллиғланиши) ривожланиши мумкин. Шундай асоратлардан бири сероз менингити ва менингоэнцефалитидир.

Сероз менингити грипп ва энтеровирус хасталиклари кечаётган жараённинг 3—4—5 кунлари ва ундан ҳам кейинроқ бошланиши мумкин. Бу вақтда юқорида айтиб ўтилган касаллик нишоналаридан ташқари, бош оғриғининг дақиқа-соат сайин кучайиб боришидан, бемор бошида сиқилишга ўхшаш сезгининг пайдо бўлишидан, кўнгил айнаши кучайиши ва беморнинг тез-тез қусишидан, оёқ-қўлларнинг тортишиб-тиришишидан иборатдир.

Беморда бир йўла менингоэнцефалит ривожланса (яъни бош мия пардасидан ташқари, мия қатиғи ҳам яллиғланса) беморда довдираш, ўта безовталик, бақириш, шайтонлаш ва ҳушини йўқотиш каби касаллик белгилари ривожланади.

Менингит хасталигига ҳеч лоқайд қараш керак эмас. Албатта сероз менингити ёки менингитоэнцефалити ҳар бир касалда ривожланавермай, балки уч юз-беш юз бемордан бир кишида ривожланиши мумкин. Шу нарсани алоҳида қайд қилиш керакки, ҳозирги медицина техникаси жуда ривожланган бўлишига ва даволаш чораларининг турли-туманлиги ҳамда таъсирчанлигига қарамай, бу асоратларни мутлақо даволаб юбориш анча ташвиш туғдиради. Баъзан бундай беморларга тўғри диагноз қўйиш анча қийинчилик туғдиради, чунки ҳамма беморларда ҳам юқорида айтилган хасталик белгилари аниқ-равшан ривожланмаган бўлади. Бундай ҳолатларда, албатта, ҳар хил текшириш усулларидан фойдаланилади. Масалан, бемор орқа миясидан олинган суюқликни, қон, нажос ва пешобни қайта-қайта текшириш лозим бўлади.

Сероз менингити ёки менингоэнцефалити ривожлана бошлаши билан беморларни дарҳол шифокор врачларга кўрсатиш, лозим топилганда махсус шифохоналарга ётқизиб даволаш керак.

Менингит ва менингоэнцефалит грипп ва бошқа касалликларга ўхшаш енгил, ўртача оғирликда ва оғир ўтиши мумкин, ўзининг кечиши жараёнида бош мияда, баъзи бир ички аъзоларни, эшитиш ва кўриш, оёқ-қўлларни идора этувчи асаб томирларининг бузилишига ўхшаш кўнгилсиз ҳодисаларга олиб келиши мумкин.

Хулоса қилиб, айтганда, ҳар бир беморни грипп ва бошқа вирусли хасталиклардан эсон-омон асоратсиз тузалиб кетишига эришиш керак. Бунинг учун аввало грипп ва бошқа вирусли касалликларнинг тарқалишига қарши қатор чора-тадбирлар кўриш керак. Жумладан, грипп ва бошқа вирусли касалликлар билан оғриган беморларни хасталикнинг биринчи кунидан бошлаб хоҳ хонадонда бўлсин, хоҳ жамоат жойларида бўлсин алоҳида хоналарга жойлаш, бундай шароит бўлмаган тақдирда бемор каравотини алоҳида парда билан тўсиб қўйиш лозим.

Сероз менингити ва менингоэнцефалити ривожлана бошлаган тақдирда беморни қайта-қайта шифокорларга кўрсатиш лозим.

Гриппдан сақланиш учун шу хасталикка қарши эмлаш тавсия этилади. Бундан ташқари инсон ўз организмини иссиқ ва совуқда чиниқтириши, жисмоний тарбия билан мунтазам шуғулланиши керак. Шунингдек сурункали давом этадиган хасталикларни ўз вақтида қунт билан даволаш, меҳнат қилиш, овқатланиш ва дам олишни тартибга солиш, шахсий ва умумий озодагарчиликка қатъий риоя қилиш даркор. Хонадонларда ва иш жойларида хона ҳавоси ҳарорати ва намлиги мўътадил бўлиши, бемор ишлатадиган уй-рўзғор буюмлари ёки умум овқатланиш жойларида идиш-товоқларни 70 даражали қайноқ сув билан ювиш ёки 2—3 процентли сода эритмасида қайнатиш мақсадга мувофиқдир. Шундай эҳтиёт чораларини кўриш кўпгина юқумли касалликларнинг сезиларли даражада камайишига олиб келади.

И. ХАЛИЛОВ,
медицина фанлари кандидати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

БАКТЕРИЯ ЭЛАГИ

Ғалвир билан сув ташиш ҳам беҳуда бўлиб чиқмади. Ғоят майда полимер «элак» ишлаб чиққан белоруссиялик олимлар сувни айни шу таҳлитда стериль ҳолга келтирмоқдалар. Микрофильтр сув молекулаларини бемалол ўтказиб юбориб, «улкан» бактерияларни ушлаб қолади. Бунда суюқликни зарарсизлантириш ғоятда соддалашади: уни қайнатишга, унга радиактив изотоплар билан ишлов беришга ҳам эҳтиёж қолмайди.

Белоруссия ССР Фанлар академияси физик-органик химия институтининг олимлари бактериялар учун тузоқ тайёрлаш мақсадида шундай химиявий бирикма танлаб олдиларки, у масалан капрон молекулаларини ғалати бир тўр структура шакллантиришига мажбур қилдилар. Бунинг натижасида сиртдан қоғозга ўхшаб кетадиган юпқа, эластик ва жуда пишиқ плёнка ҳосил бўлади.

Олимларнинг бу ечимлари микроэлектроника корхоналарида қўллана бошланди. Бу жойларда улар бир йилнинг ўзидагина миллион сўмга яқин иқтисодий самара берди. Бактериялар микросхема элементлари орасига тушса баъзида ҳақиқий қисқа туташиш вужудга келтиради. Эндиликда эса микрофильтрлар ёрдами билан технологик эритмалар албатта шу зўраки «ёвуз ниятлилар»дан ҳоли қилинади. Шу билан бирга брак маҳсулот чиқиши ғоятда камаяди.

Микробиология саноатида ва дори-дармон тайёрлашда полимер материаллардан ишланган микрофильтрлар жуда қўл келади. Улар ёрдамида витаминини батамом сақлаб қолган ҳолда турли шарбатларни консервалаш мумкин. Геолог рюкзагида бўлган шундай плёнка одам яшайдиган жойлардан олисда ҳар қандай ҳавзадан ичимлик сув фильтрлаб чиқара олади.

Д. ПАТИКОВ,
ТАСС мухбири.
Минск.

КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИНИ ТАБРИКЛАЙМИЗ

«Тошкент оқшоми» газетасининг «Жаҳон чемпиони ким бўлади?» футбол конкурсига якун чиқарилди. Конкурсда иштирок этган юзлаб тошкентликлар, республикамизнинг турли область ва шаҳарларида, колхоз ва совхозларида истиқомат қилувчи футбол мухлислари ўзларига хос топқирлик, ҳозиржавоблик кўрсатишди.

Футболни жуда кўп ҳолларда «Энг қизиқарли ўйин», «Ўйиннинг шоҳи», «Сеҳрли томоша» деб аташади. Дарҳақиқат, бу жасурлар спортининг ихлосмандлари йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Мухлисларининг, ихлосмандларининг сафи эса тобора кўпайиб боряпти. Бунга бир мисол келтиришнинг ўзи кифоя. Африка қитъасини олайлик. Бу қитъада кейинги пайтда футбол тез тараққий эта бошлади. Шу боисдан ҳам унинг оммавийлиги ошди. Футболчиларнинг, қитъадаги мамлакатлар терма командаларининг маҳоратлари юксалди. Жазоир, Камерун, Қувайт терма командаларининг Жаҳон чемпионатида муваффақиятли қатнашганлиги бунинг далилидир.

Республикамиз пойтахтида ҳам спортнинг бу тури жуда оммалашган. Бунга футбол билимдонлари конкурсига келган хатларда ёзилган фикрлар далилдир. Хатларда жуда кўп маслаҳатлар баён қилинган. «Тошкент оқшоми» газетхонлари конкурс саволларига жавоб бериш билан бирга ўзлари ҳам спортнинг бу тури билан мунтазам шуғулланаётганликлари, меҳнат коллективлари ва аҳоли турар жойларида футбол қандай ривожланаётганлиги ҳақида ёзишган. Жумладан, технологик қурилмалар тажриба ремонт-механика заводи, экспериментал заводи ходимлари ёзган хатда футбол корхонада энг севимли спорт эканлиги айтилган. Бу ерда жуда кўп секциялар ишлаб турибди. Машғулотлар мунтазам ўтказиляпти. Тушки дам олиш пайтида футбол бўйича турнирлар ташкил этилмоқда.

Конкурснинг энг ёш қатнашчиси — 4-синф ўқувчиси А. Содиқов ўз хатида футболни жон-дилидан яхши кўришини айтган. У ҳам бошқа мухлислар сингари «Пахтакор» учун куйинади. Улар жаҳон чемпионатида СССР ва Бразилия терма командаларига омад тилашган эди. Лекин бу командалар мухлисларининг ва кўплаб газетхонларнинг ишончлари оқламади.

ESPANA 82

Конкурсга келган хатлар таҳлил қилиб чиқилганда шу нарса маълум бўлдики, футбол билимдонлари бу ажойиб спортнинг тарихини жуда яхши билишади. Уларнинг кўпчилиги «Биринчи Жаҳон чемпионати қачон ва қаерда бўлган?», «Ҳал қилувчи финал учрашувида қайси командалар беллашган?» (Уругвай. 13—30 июль. 1930 йил. Уругвай — Аргентина), «1950 йилда Уругвай терма командаси иккинчи марта Жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритганда команда дарвозабони ким эди?» (Финал учрашувида — Масполи, саралаш учрашувларида — Пас), «СССР терма командаси иккинчи марта Жаҳон чемпионатида биринчи марта қачон қатнашган ва нечанчи ўринни эгаллаган? (1958 йил. Швеция. Чорак финал), «Гордон Бэнкс ким? У қачон ва қайси командада ўйнаган? (1963 ва 1970 йилда бўлган Жаҳон чемпионатида Англия терма командасининг дарвозабони. 1966 йилдаги Жаҳон чемпиони), «Финал учрашувларида қайси команда ўйинчиси дарвозага кўп тўп киритган? Ундан кейинги икки ўринни эгаллаган ҳужумчиларни биласизми?» (Герд Мюллер — икки чемпионатда 14 тўп, Жюст Фонтэн — 13, Шандор Кочиш — 11 тўп), «Бразилия терма командаси саралаш ўйинларини қайси командалар билан ўтказган?» (Боливия, Венесуэла), «Пахтакор» командасининг қайси ўйинчилари мамлакат терма командаси составида қатнашган?» (Ю. Пшеничников, Г. Красницкий, В. Фёдоров, М. Ан, В. Хадзипанагис) деган саволларга тўғри жавоб беришган.

Шундай қилиб бирорта ҳам футбол мухлиси 10 балл йиғишга муваффақ бўлмади. Конкурсда мингга яқин киши қатнашди. 170 киши 5 балл, 89 киши 6 балл, 12 киши 7 балл тўплади. З. Тангриев, Л. Шохобов, С. Саитов, Р. Алимов, А. Рашидов, Ю. Бобоев, У. Жабборов, Н. Хаитов, Б. Шоикромов, У. Юсупов, Т. Орипов, Э. Маҳаматалиев, А. Абдураҳмонов, Ф. Усмонов, Э. Аҳмедов, Э. Отакишиев, И. Азизов, Ш. Ҳалимтоев, У. Нуралиевларнинг тахминлари ҳам анча тўғри чиқди.

Энди конкурснинг иккинчи қисми якунларига тўхталайлик. **Т. Одилов, Х. Мавлютов, Р. Бухоров, Д. Мамаев, А. Асқаров, М. Мамадалиев, А. Мирсоатов**лар «Жаҳон чемпиони ким бўлади?, «Финал учрашувида қандай ҳисоб қайд қилинади?», «Жаҳон чемпионатининг энг мерган ҳужумчиси ким бўлади?» деган саволларга (Италия, 3:1, Росси) тўғри жавоб топишган.

Шундай қилиб, футбол билимдонларининг конкурсига якун чиқарилди. Биз конкурс қатнашчилари ва ғолибларини самимий табриклаймиз.

«Тошкент оқшоми»нинг спорт бўлими.

СУРАТЛАРДА: конкурс ғолиблари: Т. Одилов, Р. Бухоров, Х. Мавлютов.

Х. Мирзакаримов фотолари.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ш. ИНОҒОМОВ: Социал таъминот бўлимлари Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига санаторий, профилакторий ва дам олиш уйларига путёвкаларни қандай тартибда бериши керак? Шу ҳақда билмоқчи эдим.

Жавоб: Маълумки, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига путевкалар иш жойидан биринчи навбатда берилади. Социал таъминот бўлимларида эса уларга путевкалар белгиланган маълум тартиб асосида берилади. Чунки социал таъминот бўлимлари меҳнат инвалидлари, умумий касаллик инвалидлари, кексалик пенсияси олувчи инвалидларни ҳам санаторий, курорт, профилакторий ва дам олиш уйларига путевкалар билан таъминлайдилар. Шу боисдан ҳам улар путевкаларни маълум тартиб асосида тақсимлашади.

* * *

М. ЗУҲРИДДИНОВ: Мени заводларнинг олий техника ўқув юртлари ўқувчиларига белгилаб қўйилган енгилликлар ҳақидаги маълумот қизиқтиради.

Жавоб: Заводларнинг олий техника ўқув юртлари — техника жиҳатдан энг йирик ва илғор саноат корхоналарида мустақил олий техника ўқув юртлари сифатида ёки стационар (кундузги ёки кечки) олий ўқув юртларининг филиаллари (факультетлари) сифатида ташкил этиладиган ўқув юртларидир. Ўқишга одатда тайёргарлиги ва қобилияти энг юқори бўлган ишлаб чиқариш илғорлари юборилади. Бундай ўқув юртларига юбориш ишда юксак кўрсаткичларга эришганлик учун рағбатлантириш тадбири бўлмоғи лозим. Уларда ўқиш муддати 5,5—6 йил. Ўқиш назарий билимларни корхонадаги мутахассислиги бўйича ишлаб чиқариш иши билан бирга қўшиб олиб борилади. Назарий машғулотлар ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ҳам, ажралмаган ҳолда ҳам олиб борилади. Ишлаб чиқаришдан ажралиб ёки ажралмасдан ўқиш даврларининг муддати ишлаб чиқариш шароити ва ўқув планини ҳисобга олиб белгиланади, лекин ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш вақти бир ўқув йилида 5 ойдан ошиб кетмаслиги керак. Дарсларни ўзлаштирувчи барча студентларга ўқишга юборган корхоналар маблағи ҳисобидан стипендия тўланади. Унинг миқдори одатдаги стипендиядан 15 процент ортиқ бўлади. Ҳузурида заводларнинг олий техника ўқув юртлари тузилган корхоналарнинг раҳбарлари, шунингдек, ходимлари шундай ўқув юртида ўқиётган корхоналарнинг раҳбарлари бундай ўқув юртларига ўқув процессини ташкил этишда ёрдам беришлари, ўқувчиларга ўқиш программасига мувофиқ иш жойидан иш беришлари, студентларнинг ишлаб чиқариш ишига зарур раҳбарликни таъминлашлари лозим. Заводларнинг олий техника ўқув юртлари ўқувчилари учун енгилликлар берилган. Масалан, кириш имтиҳонларига киритилганларга имтиҳон топшириш учун иш ҳақи сақланмаган ҳолда 15 календарь кун миқдорида отпуска берилади. Бунда ўқув юртларида ўқувчиларга эса иш ҳақи сақланмаган ҳолда, лекин белгиланган тартибда стипендия тўлаб, қўшимча равишда ҳар йили 6—12 иш куни миқдорида қўшимча отпуска берилади. Охирги курсларнинг студентларига диплом лойиҳаларини тайёрлаш ва ҳимоя қилиш учун ўртача ойлик иш ҳақи сақланиб қолган ҳолда, лекин ойига 100 сўмдан ортиқ бўлмаган миқдорда 4 ойлик отпуска берилади.

Акмал Икромов районидаги 30-поликлиника шифокорлари меҳнаткашларга медицина хизмати кўрсатиш борасида сидқидилдан меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: поликлиника ревматологи Фахиба Хайбулина беморни қабул қилмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

«Оромижон» чорлайди

Сирдарёнинг хушманзарали соҳилида жойлашган «Оромижон» дам олиш зонаси дастлабки дам олувчиларни қабул қилди. Бу дам олиш зонаси Поп районидаги корхоналар ва ташкилотларнинг иштирокида ҳашар йўли билан қурилди. Спорт майдончалари, қайиқ станциялари, теннис корти, ошхона, магазинлар ва меҳмонхона дам олувчилар ихтиёрига бериб қўйилган.

ИЛТИМОСИНГИЗГА БИНОАН

Яна Трускавец курорти, Нафтуся суви тўғрисида

Ҳурматли редакция! Бизларга Трускавец курорт-шаҳри ҳақида, шу курортнинг энг машҳур минерал сув булоқларидан бири Нафтуся тўғрисида, ана шу шифобахш сувдан қандай хасталикларни даволаш мумкинлиги ҳақида маълумот беришингизни сўраймиз.

Н. Пўлатов, Б. Икромов, Т. Адҳамов ва бошқалар.

Маълумки, Трускавец курорт-шаҳри Львовдан юз километр жануб томонда жойлашган. Бу ерда асосан минерал сув билан даволаш ишлари олиб борилади.

Трускавец курортининг энг машҳур минерал сув булоқларидан бири Нафтусядир. Украинча «Нафта» сўзи нефть сўзидан олинган. Бу булоқ суви ўзига хос бўлиб, оддий минерал сувга ўхшамайди. Нафтуся сувининг 1 литрида атиги 0,7 грамм минерал моддалар бор. Бу, одамнинг қон зардобидаги минерал моддалардан ҳам кам. Минерал моддалари кам бўлган сувни гипотоник сув дейилади.

Нафтуся суви химиявий таркиби жиҳатидан кальций-магнийли гидрокарбонат сувларга киради. Бу сувда бир озгина бошқа минерал моддалар, шунингдек газлар, ҳатто органик бирикмалар — нефть маҳсулотлари (феноллар, нефтен кислоталари, углеводород сульфидлар ва бошқалар) ҳам бор. Сувдан нефтникига ўхшаш ғалати ҳид келишига сабаб шу.

Нафтуся суви модда алмашинувини яхшилайди, организмдаги оксидланиш процессларини кучайтиради, қондаги азот, кальций ва хлоридлар миқдорини нормаллаштиради, ўт ажралишини кучайтиради.

Бу сув айниқса пешоб чиқишини кучайтириб, организмни зарарли ташландиқлардан халос қилади. У меъданинг секретор ва ҳаракат функцияларини ҳам яхшилайди.

Нафтуся — жуда шифобахш сув. Ўт пуфаги ва қовуқ, жигар, буйрак жоми касалликларида, ўт пуфагида тош ҳосил бўлиш касаллиги ва шу каби бошқа касалликларда Нафтуся суви билан даволаниш тавсия этилади. Айни вақтда бошқа даволаш усуллари ҳам қўлланилади. Врач даволаш усулини беморнинг аҳволига қараб танлайди.

Шуни назарда тутиш кераккки, юрак-томир системаси ва ҳазм органларининг баъзи бир касалликларида минерал сувдан билар-билмас фойдаланиш фойда ўрнига зарар келтириш мумкин. Шунинг учун минерал сув ичиш тартибини фақат врач белгилаши ва даволаниш врач назорати остида ўтиши лозим.

Минерал сувдан тўғри фойдаланилса, врачнинг айтганлари бажо келтирилса, уй шароитида ҳам курортдаги каби яхши натижага эришиш мумкин. Нафтуся суви қуйилган шишани оғзи резина пробка билан беркитилган ҳолда салқин жойда сақлаш зарур.

Юқоридаги айтилган гаплардан кўриниб турибдики, Трускавец курорт-шаҳрининг довруғи йил сайин тобора ошиб боряпти. Бу ерга мамлакатимизнинг турли бурчакларидан, кўпгина социалистик мамлакатлардан кишилар келишиб, ўз саломатликларини мустаҳкамламоқдалар. Бу ўринда яна бир нарсани айтиб ўтмоқчимиз: курорт-шаҳарнинг ўзига хос тарихи бор. 1827 йили бу ерда унча катта бўлмаган сув билан даволайдиган дастлабки шифохона бунёд этилган эди. Ана ўшандан бери бу ер катта саломатлик масканига айланди. Трускавец районининг иқлим шароити ҳам кишиларга жуда хуш ёқади.

Бу қизиқ

«ЗООМАРКАЗ»

Маймунлар дам олишарди. Бунинг ҳайрон қоладиган жойи йўқ, чунки улар ҳозиргина Голландиядан келишди. Дастлаб улар самолётда учишди, сўнгра махсус автомобилда «Зоомарказ» корхонасининг территориясига келтирилди. Иқлимнинг бирдан ўзгариши, одатланмаган вазият ҳайвонларни толиқтириб қўйганди.

Лекин оёғи узун ламаларнинг ҳайвонлар билан бир жойда бўлиши ёқарди — улар шодон ўйноқлашарди. Тапирлар ҳам вазият ўзгаришидан чўчимади, улар офтобда маза қилиб исинарди.

Бу ҳайвонларнинг ҳаммаси — транзит пассажирлардир. Улар — зоология марказидан мамлакатнинг турли ҳайвонот боғларига юборилади. У ерда уларни кутишяпти. Ҳайвонларнинг бир қисми қўриқхоналар ҳайвонотига қўшиб юборилади.

— Бизда кўп ҳайвон ва паррандалар бўлади, — дейди зоомарказнинг директори Н. Сотников. — Ўттиздан кўп чет эл фирмалари билан ҳайвон айрибошлашимизни айтиш кифоядир. Ҳайвонлар боққа, цирк ёки қўриқхонага берилишидан олдин бизда карантиндан ўтади. Мутахассисларимиз зарур эмлашларни ўтказадилар. Яқинда антилопа келтирилаётганда оёғини майиб қилиб олибди. Унга биринчи ёрдам кўрсатиш осон эмасди, аммо бизнинг «айболит»лар беморни яхши даволаб юбордилар.

Йўлбарслар, арслонлар, қоплонлар, ҳар хил маймунлар ҳайвон пансионатида тез-тез меҳмон бўлиб туради.

Телефон жиринглаб қолди:

— Алло, Зоомарказми?... Рейс билан юборилаётган йўлбарс боласи ва қоплонларни кутиб олинг.

Бу ерда шундай сўзлашувни тез-тез эшитиш мумкин. Ҳайвонлар, паррандалар самолётда, поездда, теплоходларда келтирилади. Мамлакатимизда уларни «Зоомарказ» биринчи бўлиб кутиб олади.

Н. ЗУЕВ,
ТАСС мухбири
Планерная.
Москва области.

Сўраган эдингиз...

ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

Н. ХОЛМАТОВА: Юзда пайдо бўладиган қизил доғларни қандай даволаш мумкин?

Жавоб: Одатда юз териси, ёноқ, бурун ва даҳаннинг қизариши бирон-бир тери касаллиги натижасида келиб чиқади. Касалликда юз терисидаги майда қон томирлар кенгайган бўлади. Унинг келиб чиқишига ошқозон-ичак ва асаб системаси касаллиги ҳамда ошқозон ости безининг иш фаолияти бузилиши сабаб бўлади. Теридаги шикастланган майда қон томирлари аста-секин ўзининг қисқариш хусусиятини йўқотади. Натижада бурун ёки юз териси доимо қизил бўлиб туради.

Бундай ҳолат илк бошланган вақтда унинг олдини олиш чораларини кўриш, врач-косметолог билан маслаҳатлашиб даволаниш керак. Албатта даволаш узоқ давом этади. Крем ёки бошқа малҳамлар воситасида уни даволаш имконияти йўқ. Бундай касалга чалинган кишилар совуқда кўп юрмасликлари ва офтобдан сақланишлари керак. Иссиқ ванна ёки душда ювинмасликлари, аччиқ ва ўта қайноқ таомларни истеъмол қилмасликлари, спиртли ичимликларни ичмасликлари лозим.

∴ ∴ ∴

М. МАВЛОНХУЖАЕВА: Туғма оёқ касаллигини тузатиш мумкинми?

Бу саволга Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати Т. Ҳасанов жавоб беради:

— Туғма оёқ хасталигини ҳар қандай ёшда ҳам даволаш мумкин, бироқ ёш болаларда даволаш бир мунча енгил бўлади.

Туғма оёқ суяк касаллигини даволаш учун бир қанча операциялар мавжуд. Касаллик белгиларига қараб ҳар хил операциялар қилинади. Шуни ҳам айтиш кераки, беморни даволаш учун уни кўрмай аниқ маслаҳат бериш қийин. Шунинг учун даволанишни истаган киши махсус врач-ортопедга мурожаат қилиши керак.

∴ ∴ ∴

М. НОСИРОВ: «Мигрень» қандай касаллик?

Жавоб: Мигрень — мия оғриғи, вақти-вақтида бош оғриғи тутиб қолиши билан характерланадиган касаллик. Одатда бошнинг маълум бир қисми (пешона, чакка, тепа, энса қисми) оғрийди. Мигрень кўпроқ ўсмирлик даврида бошланиб, аёлларда климакс даврига келиб, эркакларда эса 50-60 ёшга бориб йўқолади. Бу хасталик аксарият аёлларда учрайди. Оғриқ бир неча минутдан бир неча соатгача тутади, унда кўпинча кўнгил айниб (ҳатто қайт қилиш), қалтираш, юрак атрофида нохуш сезгилар пайдо бўлиши, кўз тиниши мумкин. Оғриқ тутишидан олдин кишининг кайфияти бузилиб, тажанглашади, мудроқ босади. Мигренга асосан бош мияда қон айланишининг бузилиши сабаб бўлади. Оғриқ тутган пайтда оёқларни иссиқ сувга солиб ўтириш, совуқ-иссиқ компресслар қўйиш, иссиқ чой ичиш, оғриқ қолдирувчи (анальгин, амидопирин) ва бошқа томир кенгайтирувчи дорилар ичиш ёрдам беради. Бемор невропатолог врач назоратида бўлиши керак.

∴ ∴ ∴

Р. УМУРЗОҚОВА: Қулоқ нега ғувиллайди?

Жавоб: Қулоқ ғувуллаши — бош мия томирларининг касаллиги, қон босимининг кўтарилиши ёки пасайиши, қулоқ вестибюляр аппаратининг касаллиги, атеросклероз натижасида бўлиши мумкин. Қулоғи тез-тез ғувиллайдиган беморлар томоқ, бурун ва қулоқ касалликлари ёки терапевт шифокорларга учрашиб даволанишлари мумкин.

Жавобларни **Ф. КАРИМОВА** ва **Т. РАСУЛЕВ**лар тайёрлашди.

Тошкент метрополитенининг рационализаторлари ихтиро қилган телемеханика аппаратларини текшириш стенди телемеханика системаларидан фойдаланишда меҳнат унумдорлигини оширди.

СУРАТДА: янги қурилманинг муаллифларидан бири, катта электр механик С. М. Рудов аппаратуранинг ишини текширмоқда.

Р. Нуриддинов фотоси (ЎзТАГ).

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

«БЎШ ЛАВОЗИМ»

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ

ЧИҚАРДИ

А. Н. Островскийнинг «Даромадли жой» пьесаси асосида экранлаштирилган.

Сценарий автори ва режиссёр — М. МИКОЭЛЯН.

Ролларда — Л. КАЮРОВ, Р. БИКОВ, О. ТАБАКОВ, М. ЯКОВЛЕВА, Е. ВАСИЛЬЕВА **ва бошқалар.**

Ёш чиновник Жадов ночор бўлса ҳам ҳалол яшашга аҳд қилиб, Полинька исмли камбағал қизга уйланади. Бадавлат амалдор тоғасининг мададидан маҳрум бўлган Жадов базўр тирикчилик ўтказишга- қашшоқликда яшашни истамайдиган Полинькаининг таъналарини эшитишга мажбур. Ниҳоят сабр-тоқати тугаб, у ўз эътиқодларидан қайтишга ҳаракат қилади ва «даромадли жой» беришни илтимос қилиб, тоғасининг олдига боради. Унинг идорасига келган жиян, тоғасининг ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилганлиги учун терговда эканини билади. Буни «тақдир тақозоси» деб тушунган Жадов «даромадли жой» излаш ниятидан мутлақо воз кечади.

Картина музикали оперетта жанрида олинган. Музикани таниқли композитор Геннадий Гладиков басталаган.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИНИНГ

ЁЗГИ ТЕАТРИДА

21, 22, 23, 24 ИЮЛЬ СОАТ 20.30да.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ ЛИРИК ХОНАНДАЛАРИ ҲАЛИМЖОН ВА ИЛҲОМЖОН ЖЎРАЕВЛАР ИШТИРОКИДА

КОНЦЕРТ

ПРОГРАММАДА:

ЎЗБЕК, ТОЖИК, ҚИРҒИЗ, ТУРК, ИРОҚ, АФҒОН, ОЗАРБАЙЖОН ҚЎШИҚ ВА РАҚСЛАРИ.

Касса соат 12.00 дан очиқ.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

23 ИЮЛЬ СОАТ 19.30 ДА

СССР биринчилиги учун

«ЗЕНИТ» (Ленинград) —«ПАХТАКОР» (Тошкент)

командалари ўртасида

ФУТБОЛ

КИНО

21 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЁНМА-ЁН ЯШАР ЭДИК» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«СЎНГГИ НАВБАТДА» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-98), **Қозоғистон** (16, 17, 18, 20.00, телефон 35-24-32), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Хива** (телефон 32-78-02). **Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-07).

«БЎШ ЎРИН» — **Қозоғистон** (15, 19.00 телефон 35-24-92). **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«ЎЗГАЛАР БАЗМИДА» —**Искра** (16, 18, 19.45), **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

22 ИЮЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ШОИР ВА ИНҚИЛОБ»—**Москва.**

«ТЎҚНАШУВ»— **Дружба.**

«ДЕНГИЗ ЧОРЛАЙДИ» — **Қозоғистон.**

«ТИНЧЛИКДАН МУҲИМ НАРСА ЙЎҚ». — **Искра.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЁНМА-ЁН ЯШАР ЭДИК» — **Восток** (тоқ соатларда, телефон 91-14-61).

«СЎНГГИ НАВБАТДА» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-14-20), **Қозоғистон** (12, 13, 14, 16, 17, 18, 20.00, телефон 35-24-92), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14.61), **Хива** (20.00, телефон 32-78-02), **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«БЎШ ЎРИН»— **Қозоғистон** (11, 15, 19.00 , телефон 35-24-91).

«СУКУНАТ ҲАЙҚИРИҒИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ОФИЦИАНТ, ҲАҚИНГИЗНИ ОЛИНГ»— **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61).

«КАРНАВАЛ»— **Ғ. Ғулом номли** (11, 14, 17, 20.00, телефон 48-42-80).

«АЧЧИҚ ШУВОҚ ЎТИ»— **К. Ёрматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66), **Мир** (тоқ соатларда, телефон 91-08-30).

«ИСТЕЪФОДАГИ МАҚТАНЧОҚ НОҒОРАЧИ» —**С. Раҳимов номли** (18, 20.30, телефон 48-46-71).

ТЕЛЕВИЗОР КЕРАКМИ? ФАҚАТ РАНГЛИСИ!

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИНИ «ОЙНАИ ЖАҲОН» ДЕБ БЕЖИЗ АЙТИШМАГАН. БУ ЎХШАТИШ, АЙНИҚСА РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАРГА НИСБАТАН ОЛГАНДА ТЎҒРИДИР.

«ГОРИЗОНТ—728» телевизори хушманзара табиат бурчакларининг турли рангларда товланувчи спорт байрамларининг ёрқин бўёқларини мўъжизадагидек кўз олдимизда намоён қилади.

«Горизонт» ярим ўтказгич приборлар ва интеграл схемалардан йиғилган, бу унинг пишиқлигини бир мунча оширади. Ушбу моделда 61ЛКЗЦ (нурлари 90° бурчакда оғадиган) кенг форматли кинескоп, СВП—4 сенсорли программа переключатели қўлланилган. Телевизорга овозни қулоққа тақиб тинглаш мосламасини, магнитофон, видеомагнитофонни улаш мумкин.

МИНСКДАГИ «ГОРИЗОНТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

Баҳоси — 720 сўм.

«ВИТЯЗЬ—733» телевизори давлат Сифат белгисига сазовор бўлган, ушбу модель «СССРда дизайн» Халқаро виставкасида ҳам тақдирланган. Телевизорда телемарказдан олис ерларда ҳам сифатли тасвир олиш имконини берувчи бир қатор созловчи автоматлар бор, унда бурчаклари тўғриланган ва портлаб кетишининг олди олинган кинескоп, метрли диапазондаги СК—М—23 каналлар селектори ва уни бошқариш учун кнопкали переключатели ва созлаш блоки бўлган сохта сенсорли қурилма қўлланилган.

«ВИТЯЗЬ»да рангларнинг модернизация қилинган блоки қўлланилган, шу туфайли телевизор экрани рангларни табиийсига ниҳоятда яқин қилиб кўрсатади.

ВИТЕБСКДАГИ БССР 60 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАР ЗАВОДИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

Баҳоси — 720 сўм.

«ЯНТАРЬ—714» лампали ва ярим ўтказгичли 2 класс рангли телевизори метрли тўлқин диапазонидаги 12 каналнинг ҳар бири орқали телевизион программаларнинг муҳим қабул қилинишини таъминлайди. Телевизор конструкциясида программаларнинг бенуқсон қабул қилиниши, тасвирни автоматик созлаш, пухта ишлаши кўзда тутилган.

ДНЕПРОПЕТРОВСК РАДИО ЗАВОДИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

Баҳоси — 680 сўм.

«ГОРИЗОНТ—728», «ЭЛЕКТРОН —722», «ВИТЯЗЬ—733», «САДКО—714», «ЯНТАРЬ—714» РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАРИНИ МАРКАЗИЙ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИДАН НАҚД ПУЛГА ЁКИ КРЕДИТГА СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

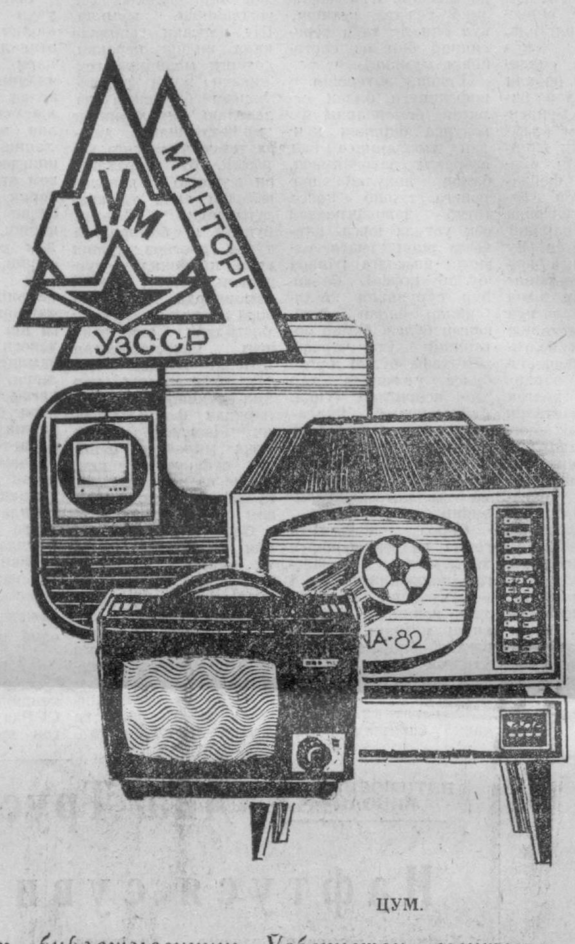

ЦУМ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг

ТОШКЕНТ ГЕОЛОГИЯ-ҚИДИРУВ ТЕХНИКУМИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

1982—83 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА: геология, фойдали қазилмаларни излаш ва конларни разведка қилиш; фойдали қазилма конларини излаш ва разведка қилишнинг геофизик методлари; гидрогеология ва инженерлик геологияси; фойдали қазилма конларини қидириш техникаси; тез ишловчи математика машиналар учун программа тузиш.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Ўқишга тўлиқ ўрта мактабни тамомлаган кишилар қабул қилинади;

СИРТҚИ БЎЛИМГА: геология, фойдали қазилма конларини излаш ва қидириш; фойдали қазилма конларини излаш ва қидириш геофизик методлари гидрогеология ва инженерлик геологияси; фойдали қазилма конларини қидириш техникаси.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ: математика (оғзаки), рус (ўзбек) тили ва адабиёти (иншо).

Техникумга кирувчилар директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси (286-форма), 4 та фотосурат (3х4 см. ҳажмида), икки йилдан кам бўлмаган меҳнат стажи бўлган кишилар меҳнат дафтарчасидан кўчирма тақдим этадилар) корхоналар ёки муассасалар раҳбарлари томонидан тасдиқланган). Паспорт- ҳарбий билет ёки чақирилиш қоғози шахсан кўрсатилади.

Ҳужжатлар кундузги бўлимга 1 августгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари — 1 августдан 21 августгача ўтказилади, қабул 22—25 августларда бўлади:

Сиртқи бўлимга ҳужжатлар 2 октябрдан бошлаб 30 ноябргача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари — 1 ноябрдан 15 декабргача, қабул — 16—25 декабрда ўтказилади.

Кундузги бўлимга қабул қилинганлар умумий асосларда стипендия билан таъминланади. Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

Кундузги ва сиртқи бўлимларга тушган аризалар сонига қараб қуйидагилар кириш имтиҳонларсиз қабул этилади: ўрта мактаб медалистлари, ўрта ҳунар-техника билим юртларини аъло диплом билан тамомлаганлар, шунингдек, ўрта мактабни мақтов қоғози билан тугатганлар. Ҳамма фанлар бўйича кириш имтиҳонларига қўйилганлар, штатларнинг қисқариши, СССР Қуролли Кучлари, СССР Давлат хавфсизлиги комитети органлари ва СССР Ички ишлар министрлиги органларидаги хизматларини ўтаб бўлган ва саломатлигига кўра истеъфога чиққан офицерлар, прапоршчиклар, мичманлар ва шошилинч хизмат ҳарбий хизматчилари (хизмат кунидан эътиборан икки йил мобайнида) ҳам кириш имтиҳонларисиз ўқишга қабул қилинади. Техникумга кундузги бўлимга аризалар қабул қилиш муддати тугашига 4 кун қолганда ўрта мактаблар ёки ўрта хунар-техник билим юртларини 4 ва 5 баҳоларга битирган ёшлар геология, фойдали қазилма конларини излаш ва қидириш, фойдали қазилма конларини излаш ва қидириш геофизик методлари, гидрогеология ва инженерлик геологияси, фойдали қазилма конларини қидириш техникаси мутахассислигига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Кириш имтиҳонларини қониқарли баҳоларга топширган ва ҳарбий қисмлар йўлланмасига эга бўлган ҳарбий хизматчилар, ҳақиқий ҳарбий хизматдан бўшаган кишилар; махсус ўрта ўқув юртларига корхоналар, қурилишлар- колхозлар, совхозлар ва бошқа ташкилотларнинг йўлланмаси билан келганлар; 2 йилдан кам бўлмаган меҳнат стажига эга бўлган кишилар кундузги бўлимга конкурсдан ташқари қабул қилинадилар.

Сиртқи бўлимга ўқишга кирувчининг меҳнати характерига монанд келувчи мутахассислик бўйича корхоналар, колхозлар, совхозлар, муассасалар ва ташкилотларнинг йўлланмаси билан ўқишга юборилганлар, агар улар ўз ихтисоси бўйича 3 йилдан кам бўлмаган меҳнат стажига эга бўлсалар; танлаган касби ёки унга турдош мутахассислик бўйича 2 йилдан кам бўлмаган меҳнат стажига эга бўлганлар, шунингдек, истеъфога бўшатилган ҳарбий хизматчилар, (агарда улар ҳарбий хизмат вақтида эгаллаган касбига билим юртида танлаган ихтисоси мувофиқ келса)- турдош мутахассислик бўйича ўқишга кираётган техника билим юртларини аъло диплом билан тугатган кишилар техникумга конкурсдан ташқари қабул қилинадилар.

Адрес: Тошкент шаҳри, 96-алоқа бўлими, Студентлар шаҳарчаси, Қамарнисо кўчаси, 1-уй (10-э, 28-э, 34-э, 82, 100-э автобуслар, 15-трамвайнинг «Геология-қидирув» техникуми бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги базасидаги

104-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1982 — 83 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганларни контроль-ўлчов приборлари ва автоматикани ремонт қилувчи слесарь, буғ қозон ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, турбина ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, электр пайвандловчи, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи слесарь, автомобилларни ремонт қилувчи слесарь, бўёқчи, сувоқчи, дурадгор, ғишт терувчи мутахассисликлари бўйича

Ўқувчилар уч маҳал овқат, кийим бош, ишлаб чиқариш практикаси даврида — пул мукофоти билан таъминланади.

Билим юртини тугатганларга ўқувчининг касб-кори ва ўрта маълумот олганлиги кўрсатилган диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Шунингдек, ўрта маълумотга эга бўлиб, Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар бир йиллик муддати билан қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилинади: қозон ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, турбина ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, электр монтажчи, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи монтажчи-слесарь, автомобилларни ремонт қилувчи слесарь, бўёқчи, сувоқчи, дурадгор, ғишт терувчи.

Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар ва 18 ёшга тўлган йигитлар 6 ойлик ўқишга қуйидаги мутахассисликлар бўйича қабул қилинади: турбоагрегатлар бўйича машинист ёрдамчиси, буғ қозон агрегатлари бўйича машинист ёрдамчиси, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи монтажчи-слесарь, электр пайвандловчи.

76 сўм стипендия берилади.

Машғулотлар декабрь ойида бошланади.

Билим юртини тугатганлар «Средазэнергомонтаж» трестига: Ангрен ГРЭСи, Муборак ТЭЦи, Толлимаржон ГРЭСи ва трестнинг бошқа ташкилотларига ишга юборилади.

«СРЕДАЗЭНЕРГОМОНТАЖ» трестидаги меҳнат шартлари: меҳнатга ҳақ тўлаш ишбай-мукофотли, қўшимча равишда тариф ставкасининг 55 — 60 проценти миқдорида минтақа коэффициенти тўланади. Ёлғиз кишилар ётоқхона, оилаликлар—навбатли тартибда квартира билан таъминланади.

Тошкент шаҳрида яшовчи ўқувчиларга автобус хизмат кўрсатади.

Қабул комиссияси ҳар куни (якшанбадан ташқари) **соат 9 дан 17.00 гача ишлайди.**

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 3 дона фотосурат (3х4 см.), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки ҳарбий билет.

Бизнинг адрес: 702169, Тошкент области, Орджоникидзе района, ТашГРЭС посёлкаси (115, 152-автобусларнинг «ТашГРЭС посёлкаси» бекати). Телефон: 62-12-16, 61-12-51 қўшимча равишда 6-12, 3-18.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТДАГИ 57-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

1982—1983 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

совуқ металларга қирқиш йўли билан ишлов берувчи универсал токарь, фрезерловчи, саноат ускуналари ремонти бўйича механик-слесарь, саноат ускуналари ремонти ва эксплуатацияси бўйича электрик, электр-газ пайвандловчи, автомобиль ремонти бўйича слесарь, ОТК контролери, электр слесарь, кабель ишлаб чиқариш бўйича электромонтёр, мебелсоз дурадгор, саноат совитиш қурилмалари ремонти ва эксплуатацияси бўйича машинист, кучланиш тармоқлари ва электр жиҳозларининг электр монтажчиси.

Ўқиш муддати — 1 ва 3 йил.

8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

8-синф маълумоти билан қабул қилинганлар уч йил ўқишади ва тўлиқ ўрта маълумот олганликлари ва касб эгаллаганликлари ҳақида диплом оладилар. Ўқувчилар кунига уч марта овқат, кийим-кечак билан таъминланадилар, бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади: 10-синф маълумоти билан электр слесар, кабель ишлаб чиқариши бўйича электромонтёр, кучланиш тармоқлари ва электр жиҳозларининг электр монтажчиси ихтисослиги бўйича ўқишга кирганлар ҳар ойда 76 сўм стипендия оладилар, ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида уларга иш ҳақининг 50 проценти берилади.

Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган ва электр монтажчи ихтисослиги бўйича ўқишга кирган ўсмирларга ётоқхонадан жой берилади.

Ўқиш муддати қисқартирилган (10-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун — 7,5 ой, 8-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун —10,5 ой).

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини битирганлар техникум ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар. Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар корхоналарда мажбурий ишлашдан озод этилиб, ўқишни давом эттириш учун ўрта ва олий ўқув юртларига йўлланади.

Билим юртининг яхши спорт базаси, техника ижоди тўгараклари бор, «Смена» вокаль-чолғу ансамбли ва «Тенгдош» дискоклуби ишлаб турибди. Ёшларнинг ёзги дам олиш базаси мавжуд.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ариза, автобиография, характеристика, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), яшаш жойидан справка, 4 та фотосурат (3х4 см. ҳажмида).

Туғилиш ҳақидаги гувоҳнома (паспорт), ҳарбий учетда турганлиги ҳақидаги гувоҳнома (ҳарбий билет) шахсан олиб келиб кўрсатилади.

Аризалар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Адресимиз: Тошкент шаҳри, 164-алоқа бўлими. Высоковольт массиви, 3-сектор (метронинг «М. Горький» станциясидан 4-автобусда «7-поликлиника» бекатигача, 6, 13, 22-трамвайларнинг, 18-троллейбуснинг «Маиший хизмат уйи» бекатигача борилади).

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

21 ИЮЛЬ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.30 «Фан оламида». Микробиология. 18.00 «Горнчилар, қаердасиз!». 18.45 «Экономика тежамли бўлиши керак». Киров областидаги энг яхши хўжаликларнинг тажрибаси ҳақида. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Ёшлар адреслари». ВЛКСМ XIX съездининг делегати. Рязань областидаги «Покровский» совхозининг бош инженери В. Мешчеряков билан учрашув. 19.50 Польша Халқ Республикасининг миллий байрами. Тикланиш кунига. Кинопрограмма. 20.35 Зелена Гура шаҳрида совет қўшиқлари фестивали (ПХР). 21.30 «Время». 22.05 Совет спортчилари Олимпиада ўйинларида қатнаша бошлаганликларининг 30 йиллигига бағишланган спорт программаси. Олимпиадачилар билан учрашув. «Олимпиада, сен гўзалсан». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.40 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 Синхрон сузиш бўйича СССР чемпионати. Тбилисидан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Учинчи ўлчаш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. «Уйга».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Тулкини миниб», «Қувноқ дельфин». Мультфильмлар. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Жонажон ўлка». 19.00 «Абитуриент —82». Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти. 19.30 «Ахборот». (рус.). 19.45 «Халқ контроли экрани» (рус.). 20.15 «Дарё ёқалаб». Катталар учун мультфильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР халқ артисти Саодат Қобулова куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 «Тиль ҳақида афсона». 2-фильм. «Яшасин, қашшоқлар». 1-серия. 23.35 Янгиликлар.

22 ИЮЛЬ— ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

иштирок этади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши». «Муаммолар — изланишлар — ечимлар» туркумидан. Кўрсатувда СССР Гўшт ва сут саноати министри С. Ф. Антонов, СССР Балиқ хўжалиги министри В. М. Каменцев, СССР Сабзавот-мева хўжалиги министри Н. Г. Козлов, СССР Озиқ-овқат саноати министри В. П. Леин, матлубот жамиятлари Марказий Союзи правлениесининг раиси А. А. Смирнов, СССР Савдо министри А. И. Струев ўртоқлар иштирок этишади. Кўрсатувни спёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский олиб боради. Кўрсатув тугагач — Концерт. 21.30 «Время». 22.05 «Катта ёшдагилар учун контроль иш». 1-кўрсатув. 22.40 Дунё воқеалари». 22.55 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. Кубань Давлат казаклар хорининг концерти.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Тоғ паҳлавони». Телевизион ҳужжатли фильм (Испания). 21.30 «Время». 22.05 «Учинчи ўлчаш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. «Командирнинг соати».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Юмронқозиқ ҳайвонот боғида», «Коля, Оля ва Архимед». Мультфильмлар. 18.30 «Ёшлик студияси кўрсатади. «Студентлик—олтин даврим». 19.00 Доимо изланишда . 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Шеърият билан учрашув». Н. Нарзуллаев. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 Москва «Время». 22.05 «Пахтакорларнинг шу кунги долзарб вазифалари». 22.25 «Тиль ҳақида афсона», 2-фильм. «Яшасин қашшоқлар». 2-серия. 23.40 Янгиликлар

Акмал Икромов районидаги 245-ўрта мактаб томонидан **Миролимов Миржалил Миркаримович** номига берилган 420553 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент область, Калинин районидаги 1-ўрта мактаб томонидан **Пернабоев Жусипали Турғунович** номига берилган 938189 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

29-поликлиника коллективи шу поликлиниканинг врач-терапевти Т. Қобуловга онаси

Ҳадича НИҒМАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри коллективи театр актёри М. Азимовга отаси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

Ғафур АЗИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат: —32-57-02, бўлимлар; партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари —33-90-50.

21 ИЮЛЬ, 1982 й. Р—03041. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В— 2524 ИНДЕКС 64691